

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU
BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM
SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA
ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI
ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

14 Haziran 2012 Perşembe

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU
OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE
AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN
ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

14 Haziran 2012 Perşembe

----0----

K O N U

İnternet Kullanımı hakkında

Sayfa
1:28

İÇİNDEKİLER

	<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:28
Emre ÇALIŞKAN (European Youth Press Temsilcisi)		1:12, 13:14, 15:16, 19
İlhan YERLİKAYA	Konya	4, 14:15, 20, 22, 24, 25:26, 27:28
Erdal AKSÜNGER	İzmir	10, 12:13, 14, 17:18, 24:25, 28
Mehmet MUŞ	İstanbul	16, 25
Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ	Antalya	16:17, 19, 26
Reşat DOĞRU	Tokat	22, 26:27, 28
Fazilet DAĞCI ÇİĞLİK	Erzurum	27

Açılma Saati: 12.10

Kapanma Saati: 14.04

14 Haziran 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.10

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

SÖZCÜ: İlhan YERLİKAYA (Konya)

KÂTİP: Erdal AKSÜNGER (İzmir)

---0---

BAŞKAN – Bilişim ve İnternet Komisyonun çok değerli üyeleri, Değerli Konuğumuz, değerli uzman arkadaşlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün üç aylık yoğun bir komisyon çalışmasının son iş günündeyiz, bundan sonra yoğun bir şekilde rapor yazma sürecimiz başlayacak. Komisyonumuz hem bilişim hem İnternet’in değişik alanlarındaki etkilerine ağırlık vererek çalıştı ve birçok konuyu gündemine aldı ama böyle bir komisyon sosyal medyanın “Arap baharı” dediğimiz yoğun halk hareketlerindeki etkisini irdelemeden geçemezdi. Bu noktada bir uzman arkadaşımızı dinlemeyi uygun gördük. Avrupa Genç Gazeteciler Örgütü Orta Doğu ve Kuzey Afrika’yla İlişkiler Koordinatörü Sayın Emre Çalışkan bize Arap baharında sosyal medyanın etkisini anlatacak ama zannediyorum sadece Arap baharıyla sınırlı kalmayacak. Sosyal medya artık hayatın her alanında yani kendisini iletişimin bir parçası olarak veya yaptığı işi mutlaka bir yerden bir başka noktaya iletmek durumunda olan kişi veya kuruluşların asla artık göz ardı edemeyeceği bir enstrüman. Bu konuyla ilgili bize bilgi sunacak.

Ben şimdi sözü Sayın Çalışkan’a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Çalışkan.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Teşekkür ederim Necdet Bey.

Öncelikle, Komisyon olarak “Arap baharı ve sosyal medya” konusuna değindiğiniz için ben de çok teşekkür ediyorum. Özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika’daki gelişmelerin sosyal medyanın rolü büyük tartışmalara yol açmıştı. Ben de buradaki konuşmamda, aslında, bir nevi, bu sosyal medya, Arap coğrafyası neden öne çıktı, neden Orta Doğu’da bu konu tekrar gündeme geldi, onu anlatmaya çalışacağım fakat öncelikle bu Arap baharı olayının gençlik üzerinden, gençlik politikaları üzerinden bir arka planına bakmak gerekiyor -ki sosyal medyanın nasıl çıktığını daha iyi anlamamız açısından önemli- ki tüm konuşma boyunca da aslında bu arka planı anlatırken konuşmamın ana ekseninde hep sosyal medyaya atıfta bulunmaya çalışacağım.

Özellikle, baktığımız zaman, bu Arap baharının ya da Arap gençlinin ortaya çıkmasında ya da sosyal medyayı kullanmasında belli başlı kırılmalar var. Bu kırılmaların başında ise 11 Eylül saldırıları geliyor. Bilindiği gibi, 2001 yılında gerçekleşen saldırılar, aslında bölgenin, Orta Doğu’nun yapısını ve bölgeye uluslararası reel politığın nasıl baktığını büyük ölçüde değiştirdi. Bu değişimin en büyük etkisi tabii ki gençler üzerinde gerçekleşti. Özellikle ABD’nin ve Avrupa Birliği’nin bölgeye bakışındaki, güvenlik anlayışındaki değişikliğin büyük yansımaları oldu çünkü şu ortaya çıktı: Bölgede, Arap coğrafyasında, nüfusun yüzde 60’ı, yüzde 70’i genç nüfus yani Arap coğrafyasına baktığımız zaman, 350 milyon ile 400 milyon arası tahmin edilen

bir nüfusu var, tahmini rakam olarak şu an ve bunun yüzde 60' ı ve yüzde 70' i genç nüfusu oluşturuyor ve bu genç nüfus da...

Aslında, bu genç nüfusla ilgili Arap coğrafyasında 2001 yılına kadar gerekli altyapısal bir veri de yoktu ve onların kendi hakları konusunda da bazı sıkıntılar vardı. ABD' nin ya da Avrupa' nın, hani, Batı coğrafyasının güvenlik algısı aslında ilk başta bu Arap gençliği üzerinde, biraz daha anlamak, eğitmek, onların dünya ile olan ilişkilerini biçimlendirmek şeklinde oldu ve bunun için ortaya da aslında bir ihtiyaç çıktı dünya konjonktüründe: Arap gençliği ne durumda ve aslında, sırf Arap gençliği değil, Arap coğrafyası ne durumda? Yani bu sadece terör kapsamında ele alınan bir konu olarak ortaya çıkıyordu baktığımızda çünkü Batılı devletlerin güvenlik kaygılarıyla Arap gençliğinin durumu ya da Arap coğrafyasının durumu irdelenmeye başlandı.

Bu noktada, aslında, çok önemli bir rapor var: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Arap Kalkınma Raporu 2002 yılında yayımlandı ve bu raporun en önemli yanı, raportörlerinin tamamının Arap olması ve Arap uzmanları olması. Yani Arap coğrafyasının kendi yetiştirdiği ve bir nevi bölgeyle ilişkisini koparan ya da koparmış olan insanlar, Arap coğrafyasının durumunu irdelemeye başladılar ki bu raporun yani Arap coğrafyasıyla ilgili hazırlanan ilk kalkınma raporunun gençlik üzerine olması ise aslında bir tesadüf değil çünkü özellikle güvenlik kaygıları, bölgedeki gençliğin eğitimi ya da durumu üzerine odaklanıyor ve bu rapor, aslında, Arap coğrafyasının ve Arap gençliğinin bir nevi bir bel haritasını, bir haritasını çıkardı. Raporun ilk ismi de zaten "Gelecek Nesiller İçin Fırsat Üretmek" yani Batılı dünyanın 2000 sonrası -11 Eylül sonrası- bölgeye yaklaşırken ilk ana kaygısı, gelecek nesiller ve onlara üretilecek fırsattı. Aslında rapor sadece gençliğin değil, Arap coğrafyasının durumunu ortaya koyması açısından da oldukça önemli.

Bunları anlamamız gerekiyor çünkü bence bu durum, Arap coğrafyasında sosyal medyanın ortaya çıkışını açıklıyor. Baktığımız zaman, her 5 kişiden 1' i yoksul yani yoksulluk sınırının Birleşmiş Milletler kriterlerine göre günde 2 doların altında para kazanmak olduğunu varsayarsak Arap coğrafyasının yüzde 27' si yoksulluk sınırı altında yaşıyor ki bu rakamın hâlen daha iyileştirildiğini söylemek yanılgı olur, ne yazık ki hâlen daha bu rakam gerçekten kötü durumda. 65 milyon okuma yazma bilmiyor ki 2000 yılında 350 milyonluk bir nüfustan bahsettiğimizde, Arap coğrafyasının çok büyük bir kısmının okuma yazma bilmediğini göz önüne alıyoruz ki bu trend bu şekilde devam etseydi -ki şu an yine çok farklı değil- 2015 yılında Arap halkının yüzde 40' ı hâlen daha okuryazarlıktan yoksun durumda ve İnternet kullanımı ise tüm Arap coğrafyasının sadece yüzde 6' sı.

Yani, baktığımız zaman, İnternet kullanımında da çok büyük bir sıkıntı var. Bu binde 6 rakamını Avrupa ülkeleriyle kıyasladığımız zaman binde 200' e kadar çıkıyor yani bin kişiden 200 kişinin İnternet' le ilişki kurduğu belirtiliyor ve bin kişiden 20 kişinin evinde İnternet olduğu tahmin ediliyor. Amerika Birleşik Devletleri' nde bin kişinin 30' u İnternet kullanımıyla ilişki hâlinde fakat Arap coğrafyasında, baktığımız zaman, İnternet kullanımı gerçekten daha alt seviyelerde 2000 yılında ki şu anda bu rakam üç aşağı beş yukarı aynı, aslında çok farklı bir değişiklik yok ama tabii, Arap coğrafyasının İnternet' i nasıl kullandığı konusunda bir değişiklik var, onu da birazdan zaten konuşacağız.

Bu Arap Kalkınma Raporu aslında şunu ortaya koymuştu: Bölgesel kalkınma için, Arap ülkelerinde merkeze gençliği koymak gerekiyor. Bölgede aslında bazı konuları konuşmak tabuydu özellikle Arap baharı öncesinde, otokratik rejimlerle beraber: İşte, demokratikleşme, insan hakları, bireysel özgürlükler fakat herkesin ortak kanaate vardığı bir şey vardı, o da gençlerin kalkınmasıydı. Bu hem Arap Ligi hem de Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği ya da Amerika Birleşik Devletleri'nin farklı projeleri kapsamında iki taraftan ya da farklı taraflardan aslında destek gördü.

Ben bu 2001 sonrasında, biraz da işte, Doğu-Batı dengeleri, medeniyetler çatışması, medeniyetler ittifakı tartışmalarında bölgenin değişmeye başladığını düşünüyorum. Bölgede aslında İnternet kullanımı, gençlerin sosyal hayata katılımı, aktif yurttaşlık gibi kavramların daha ön plana çıktığını düşünüyorum. Burada ön plana çıkan bir kurum var ki, o da Arap Ligi, daha etkin oldu. Türkiye de bu konuda, Arap Liginin zaten etkin olmasında büyük çabalar gösterdi, İslam Teşkilatı Örgütünün etkin olmasında. Zaten, bildiğiniz gibi, Abdullah Gül'ün daha Dışişleri Bakanı iken bu konuda açıklamaları vardı Türkiye'nin model olabileceği konusunda.

Batılı ülkelerin aslında bölgeye yaklaşımlarındaki bir değişimden bahsetmiştim ya, bu değişim bölgeye maddi yardımların akıtılması ve aktarılması konusundaydı. Bölgeye kimler maddi yardım akıtıyordu? Amerika Birleşik Devletleri, USAT, Avrupa Birliği Barcelona süreciyle ve diğer özel fonlarla bölgeye aslında bir dönüşümü başlatmışlardı ve baktığımız zaman bu dönüşüm aslında Mısır, Tunus, Fas ve Ürdün'de başladı çünkü bu dört ülkenin Batı dünyasıyla olan olumlu ilişkileri gençlik politikalarında öncü rol oynamasını sağladı ki baktığımızda, Mısır ve Tunus sosyal medyasının Arap baharında etkin olmasının nedeni aslında bu noktaya gidiyor. Yani bu ülkelerin zaten, görece olarak, gençlik politikalarında diğer ülkelerden daha iyi bir noktada olmasına yoğunlaşıyor ilişkiler.

Avrupa-Arap Gençlik İşbirliği toplantıları bu noktada örgütlendi, oluşturuldu. Bu, özellikle, yine az önce bahsettiğim gibi, Arap Ligi ve Avrupa Konseyi tarafından bir araya geldi ve Avrupa Konseyi bu konuda aslında Arap Birliğine, Arap Ligine bir yardım perspektifi yaratmaya çalışıyordu ve tüm ana eksen aslında bu toplantılarda gençliğin inisiyatif almasıydı ve gençliğin inisiyatifinde de Avrupa başarılı bir örnek olarak ortaya çıkıyordu çünkü Avrupa'nın hemen hemen her ülkesinde -Türkiye dâhil olmak üzere- sivil toplum örgütleri oluşmuş durumda. Gençlik politikaları yaratılmasındaki en önemli etkenlerden biri gençlik sivil toplum örgütleri. Mesela Avrupa'da her ülkenin sivil toplum örgütü var. O ülkeler tekrar bir araya gelip "Avrupa Gençlik Forumu" denen bir forumu bir araya getiriyorlar ki Türkiye'den de bazı sivil toplum örgütleri bu forumun üyesi.

Aslında, bu noktada Avrupa'yla -daha doğrusu Kuzey-Güney ilişkisi diyebilirsiniz buna- Arap dünyası ilişkisinde ortak nokta İnternet'in oluşumuydu. Özellikle "Anna Lindh", "Soliya", "Kamu Diplomasisi" gibi gördüğünüz maddelerin hepsinde Batı'nın Orta Doğu'yla ilişkisi bence ön plana çıkıyor ve Orta Doğu'nun aslında kendi içindeki ilişkisi de bu noktada ortaya çıkıyor çünkü Tunus'taki bir gençle Mısırlı bir genci ortak noktada buluşturan en büyük etken coğrafi sınırları yok eden bir İnternet'in kullanımı oluyor.

Bu Avrupa-Arap Gençlik İşbirliği toplantısı ilk Ürdün'de, Mısır'da, Tunus'ta ve Fas'ta gerçekleşti. Bu toplantıların bu ülkelerde olması da aslında yine tesadüfi değil, dediğim gibi, bu ülkelerin Batı dünyasıyla

olumlu ilişkilerinden kaynaklanıyor. Anna Lindh de Arap coğrafyası için Avrupalı bir think tank ve donör kurum olarak ortaya çıktı ve Anna Lindh'in projelerinde de sosyal medyanın kullanımı, İnternet'in kullanımı, aktif yurttaşlık, sosyal kalkınma, gençliğin kalkınması ön plandaydı. Mesela, bunun dışında da farklı inisiyatifler de ortaya çıktı Batı dünyasında. Bunların hepsi aslında, bir nevi, Arap dünyasındaki gençlerin uyanması ve bunun için en kolay ve en masrafsız yol ise İnternet üzerinden insanları birbiriyle eklemlendirmek noktasında oldu.

Mesela "Soliya Network" denilen oluşum Amerika merkezli bir think tank'ın -bir düşünce kuruluşunun- başlattığı ve üniversitelerin bir araya geldiği, Türkiye'den de Sabancı Üniversitesi, Koç Üniversitesinin içinde yer aldığı ve böylelikle farklı ülkelerdeki gençleri, Arap ve Avrupalı, Amerikalı gençleri bir araya getirip aslında bir beyin çatışması, fikir çatışması yapmak... Ve bu gençler tam beş senedir üniversite dersi olarak sayılan programlarla bir araya geldi. Dünyanın farklı konularını konuştular. İşsizliği, yoksulluğu, su sorununu ama tüm bu konuşmalar, İnternet üzerinde bu buluşmalar aslında yeni bir kültürel elitin doğmasında da -Arap coğrafyasında- çok büyük bir olumlu katkı sağladı.

Mesela, bu Kamu Diplomasisi Programı 1.0 ve 2.0 olmak üzere Amerika Birleşik Devletleri tarafından uygulandı ve özellikle Orta Doğu coğrafyasında uygulanan bir program. Bu programın uygulanması -Bush döneminde başlıyor- George W. Bush'un dönemine denk geliyor ve daha 2008 Aralık ayında, mesela bu Arap devriminde çok etkin bir rol oynayan 6 Nisan hareketinin katılımcıları bu toplantıya, kamu diplomasi eğitimine katılıyorlar. Yani Batılı dünyanın aslında bölgede, dönüşümünde bu noktada olumlu bir etkisi var ki Türkiye'nin de bu noktada olumlu bir etkisi var çünkü Türkiye de TİKA aracılığıyla bölgede bu tip eğitimler -İnternet'in nasıl kullanılacağı, e-devletin nasıl kullanılacağı, sosyal medya olmasa bile sosyal medyanın diğer aparatlarının nasıl kullanılacağı- konusunda aslında bölgeyle ilişkisi olan ülkelerin başında geliyor.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Kamu diplomasisinin Orta Doğu'daki ülkeler üzerinde yaygınlaşmasına mı vesile oldu diyorsunuz ABD, yoksa kendisi mi kamu diplomasisi yaptı Orta Doğu'da?

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Kendisi kamu diplomasisi yaptı. Nasıl Türkiye kamu diplomasisi yapıyorsa Amerika Birleşik Devletleri...

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Türklerin de TÜBİTAK bünyesinde, Başbakanlık bünyesinde böyle bir çalışması var.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Evet, nasıl Avrupa Birliği kamu diplomasisi yapıyorsa... Çünkü Barcelona süreciyle verilen hibeleri aslında bir kamu diplomasisi örneği de sayabilirsiniz çünkü siz bölgedeki siyasi reformları gerçekleştiremiyorsunuz çünkü bölgenin otokratik yapısından kaynaklı sıkıntılar var ve bunun yerine gençlik örgütlerine yardım yaparak -aslında bir kamu diplomasisi uygulayarak- gençliğin dönüşümünü sağlamaya çalışıyorsunuz.

Ama mesela, çok ilginçtir, Amerika Birleşik Devletleri Kamu Diplomasisi Müsteşarı BBC'ye verdiği mülakatta -James Glassman- İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin uzun süredir demokrasi ve özgürlük yaymak için şiddet kullanmaya muhalif örgütleri teknolojinin imkânlarından faydalananarak desteklediğini söylüyor. Yani aslında, bölgede kurulan bu muhalif unsurlar bir süredir zaten Batı dünyasıyla entegre hâldeydi ve aslında bölgenin de bir kültürel elitini oluştuyordu.

Mesela 6 Nisan hareketine baktığımız zaman, bu Arap baharı, sosyal medyada çok etkin bir rol oynayan hareket ilk bundan altı sene önce toplanıyor yani 2012'den 2006. Arap baharının esamesinin okunmadığı bir dönemde, Mübarek'in en güçlü olduğu zamanlarda, Baradei ile temasa geçiyorlar çünkü o zaman Baradei Atom Enerjisi Kurumu Başkanı ve Mısır'ın dış dünyadaki önemli temsilcilerinden biri. Mesela, Türkiye'de bu konuda katılan, Batılı ülkelerden katkı alan, fon alan sivil toplum örgütleri de oldu ya da kurulan sivil toplum örnekleri oldu. Mesela Genç Siviller Hareketi Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında ortaya çıkmıştı ve tamamen İnternet örgütlenmesi üzerine kurulan bir örgüt. Çıkarı ya da İnternet'teki kaygısı, farklı dezavantajları olan bir cumhurbaşkanı adayını İnternet üzerinden -sanal bir kahraman- yarattılar. İşte, "Alevi, Kürt, Ermeni" diye nitelendirdikleri "Ali Öztürk" diye bir kahramanı Cumhurbaşkanı adayı olarak gösterdiler ve bu şekilde "genç siviller" diye İnternet üzerinden oluşan, aslında sosyal bir hareket ortaya çıktı. Yani Türkiye'deki kaygı, bir noktada, aslında o dönemki tıkanıklık iken aslında Orta Doğu'daki kaygı da aynı.

Yani sizinle bu konuşma öncesinde, toplantı öncesinde konuşurken İlhan Bey, o ülkelerdeki siyasi tıkanıklık ve rejimin çok güçlü olması, polis anlamında, muhaberat anlamında farklı medya kanallarının kapalı olması, devlet radyosunun ya da kanalının dışındaki alternatiflerin gençlere fırsat vermemesi ya da var olan kurumların sadece kendi yandaşlarını... Diyelim, mesela Lübnan'da da her etnik grubun kanalı var ama sadece Maruniler Marunileri çıkarıyor, Hizbullah'ın kanalı Hizbullah'ın üyelerini çıkarıyor. Farklı ana akım dışındaki siyasi grupların ne yazık ki bu medyada, bu medya unsurlarında yer bulması mümkün değil. Bu kapsamda da gençler kendi inisiyatiflerini oluşturmak istiyorlar ve onlar için de en büyük örnek aslında Batılı arkadaşlarıydı çünkü Avrupa'daki gençlik örgütleri, bir: Sivil toplum anlamında çok iyi şekilde örgütlenmiş durumda ama Orta Doğu'da böyle bir sivil toplum örgütlenmesi yok. Bu, size bahsettiğim Arap Ligi ve Avrupa Konseyi'nin gençlik politikalarının ana noktası zaten Orta Doğu'da sivil toplum örgütlerinin oluşmasını amaçlıyordu yani zaten Batı dünyası Orta Doğu'da sivil toplum örgütleri oluşmasına sıcak bakıyordu, hatta cesaretlendiriyordu. Bunu da kabul eden dört ülke ortaya çıkmıştı: Ürdün, Tunus, Fas ve Mısır. Diğer Arap Ligi ülkeleri de bunu destekledi fakat bu dört ülkenin katılımı demokratik yollarla idi. Mesela, hâlen, daha Arap Ligi'nin yaptığı gençlik örgütleri toplantısına Suriye'yi temsilen Baas Partisinin üyesi gider, Baas Partisinin Gençlik Kolu Başkan Yardımcısı gider, babası da Kara Kuvvetleri Komutanıdır. Bu ülkelerde, mesela, her ne kadar bunlar kişisel ilişkiler ya da partisel ilişkilerle olsa da, farklı ülkelerde yavaş yavaş sivil toplum kurulmasından bahsediyoruz biz bu Arap ve Avrupa iş birliğinden.

Mesela Bahreyn'de bu toplantıya katılan arkadaşlar geçtiğimiz yıllarda, bir yıl içerisinde Bahreyn'de çıkan ayaklanmalarda öncü rol oynadılar. Yani bir nevi, aslında, Arap Liginin başlattığı bu sivil toplumlaşma inisiyatifine katılan, kimi noktalarda devletle de iç içe olan gençler bir noktada İnternet'in de aslında ortaya çıkışıyla, bu Batılı ülkelerle iletişimle de ya da onları örnek almayla, onlarla konuşmakla da aslında devletle olan ilişkilerinde bir noktada kendilerine mesafe koyup insan hakları, bireysel hak ve özgürlükler, demokrasinin üstünlüğü, hukukun üstünlüğü konularına ağırlık vermeye başladılar ki bu da aslında bu noktada, 2001 sonrasında, 11 Eylül saldırılarında Batı'nın Arap dünyasıyla gençlik politikaları üzerinden kurduğu ilişkinin doğru bir ilişki olduğunu gösteriyor.

Mesela, burada, baktığımız zaman, Arap dünyası tam bundan dört beş sene önce hep "kayıp kuşak" olarak nitelendiriliyordu. Türkiye'de çok yaygın kullanılan, 80 sonrası gençlik için kullanılan bir tabir aslında ama şimdi "Facebook kuşağı" olarak nitelendiriliyor. Bu iki farklı durum arasındaki geçişi sağlayabilen en büyük etken sosyal medyanın kullanımı. Sosyal medyanın etkin bir şekilde kullanılması ve ucuz bir şekilde kullanılması -her şeyden önce en büyük unsur o- genelleşmesi, sınırlarının aşılması, bir Facebook kuşağının aslında ortaya çıkmasını sağladı Arap ülkelerinde.

Ama bir de şuna bakmak gerekiyor: Arap ülkelerini yani Orta Doğu ya da sosyal medyayı ele alırken, sosyal medyanın rolü üzerinde sınırların kaldırılmasından bahsediyoruz. Sınırları geçersiz kılması, iletişimi kolaylaştırması Ama Arap ülkeleri zaten sosyallik konusunda çok büyük başarılar katetmiş bir toplum. Özellikle, bu, ortak dil kullanımından da kaynaklanır, tarihsel bağlarının birlikte olmasından kaynaklanır ya da sosyal süreçten kaynaklanır. Arap dünyasında sosyal medyayla sosyal ilişkiler, birbiri arasındaki iletişim hep vardı. Mesela Seyyid Kutup'un kitapları yeraltından da olsa her şekilde dağıtılıyordu. Yani Mısır'da yazılan bir kitabın, bırakın Arap medyasını, İslam coğrafyasında, Pakistan'da bile okutulduğunu biliyoruz. Seyyid Kutup'un kitaplarının Türkiye'de yasaklı olduğu dönemlerde bile Türkçelerinin tercüme edilip dağıtıldığı durumlar çok vardı ki aynı şekilde Seyyid Kutup'un Suriye'de kitapları yasaklıdır, Ürdün'de yasaklıdır, Filistin'de yasaklıydı. O dönemlerde bile Seyyid Kutup okutulan bir insandı yani Arap dünyası zaten her daim iletişim hâlindeydi fakat bu iletişim hep kapalı kapılar arkasındaydı.

Mesela kasetçalarlar... İran devriminin ortaya çıkışında Fransa'dan yayılan kasetlerin bütün İran'ı dolaşması, bütün Arap coğrafyasını dolaşması bilinir. Yine, aynı şekilde, 90 sonrasında Arap dünyası ya da İslam dünyası zaten her şekilde birbiriyle entegre hâldeydi fakat hep bu yeraltı örgütleri düzeyindeydi ya da daha toplumsal, dünyaya çıkmayan, kamusal alana girmeyen örgütler üstündeydi.

Fakat, işte, Arap dünyasını sosyal medyada irdelerken ya da sosyal medyanın neden bu kadar güçlü olabileceğini irdelerken bir nokta ortaya çıkıyor: Güçlü medya etkisi, o da Al-Jazeera'nin kuruluşu çünkü Al-Jazeera özel alanı kamusal alana açtı. Aslında 1996 yılında kurulan Al-Jazeera, Arap dünyasının sınırlarını yıktı diyebiliriz. Sosyal medyayı tartışırken aslında Arap dünyasıyla Türkiye için, karşısında kurumsal, özgür, bağımsız ve sınırları yıkabilen bir medyanın var olduğunu akıldan tutmak bence çok önemli çünkü bu Al-Jazeera etkisi -ki Batı dünyasında ya da akademik dünyada da bu çok tartışılan bir unsurdur, bununla ilgili çok fazla kitap vardır, Al-Jazeera etkisi üzerine- aslında bölgenin yeniden şekillenmesinin ve Arap baharı denilen sosyal medyanın kullanımının birinci unsuru.

Mesela, Al-Jazeera ne yaptı aslında, onu söylemek lazım. Bu aslında Al-Jazeera'nin yaptığı, Türkiye'nin ya da Batı dünyasının yaptığından bir farklı noktası yok. Özellikle karşı görüşleri getirdi. Arap medyasında daha önce hiçbir şekilde karşı görüş bu kadar özgür bir şekilde tartışılmadı. Mesela "Karşı karşıya" diye bir program vardır. Buraya A görüşünü savunan, buraya B görüşünü savunan 2 kişiyi bir araya getirip ikisine de aynı eşit sözü vererek karşılaştırırlar. Arapçasından bahsediyorum Al-Jazeera'nin. Kimi zaman programlarda kavga çıkar ama bu, Arap coğrafyası için inanılmaz bir epistemolojik kopuştur kendi tarihlerinden çünkü özgürce tartışma yöntemini öğrendiler ve ilk kez İsrail basın sözcüsü, İsrail yetkilileri Arap medyasında yer almaya başladı. Sanki yok olarak sayılan bir ülkenin gerçekliği tanındı ve böylelikle Arap dünyasının ya da

gençliğinin o ülkeyle kurduğu ilişkinin netliği değişti ve bence diğer önemli nokta ise tartışma kültürünün oluşmasını ve Arap dünyasının bir araya gelmesini sağladı çünkü Al-Jazeera ortak bir ses oldu çünkü -sosyal medyanın yarattığı en büyük özellik- iletişim hâlinde olan, sınırları aşan ücretsiz, kolay imkânlarla bir arada olabilen bir nesilden bahsediyoruz. Bu noktada Al-Jazeera zaten bunu sağladı farklı bir kanalla ve Al-Jazeera kurulduğu noktadan itibaren muhalif hareketlere destek verdi yani “sokağın sesi oldu” Al-Jazeera’nin kendi tabiriyle. Tunus’ta, Fas’ta, Mısır’da, Yemen’de, Cezayir’de, Orta Doğu’nun neresinde olursa olsun bir üniversitenin herhangi bir yerinde olay çıktığı zaman Al-Jazeera kameraları oradaydı. Yani Arap dünyası burada şunu fark etti sosyal medyadan önce: Bağımsız bir medya mümkün. Yani medya kullanılabilir, hâlâ daha bir etkisi var. Yani medyanın rolünü anlamayı sağladı ki bu noktada Türkiye özelinde de tartışsak ya da atıfta bulunursak sosyal medyayı aslında medyadan bir şekilde ayırmamakta ya da diri tutmakta fayda var yani ilişkisini her zaman akılda tutmakta fayda var.

Bir de şimdi bu Arap baharına bakmak lazım. Sosyal medyanın nasıl kullanıldığına dikkat çekmek istiyorum. 17 Aralık 2010’da Tarık Buazizi kendini yaktı bildiğiniz gibi Tunus’ta ve bu Arap baharını ortaya çıkaran ilk kıvılcım olarak biliniyor. Mesela bu “El Général” diye tabir edilen beyefendi bir rap şarkıcısı ve yaptığı tek şey: Rap şarkısı yapıyor, kendi evinde kaydediyor ve İnternet’e yüklüyor. Bir şarkıcının –bu da bir sosyal medya örneği çünkü- nasıl Tunus’u harekete geçirdiğinin göstergesi ve -Hamada Ben Amor gerçek ismiyle- Cumhurbaşkanı’na seslenerek –bizim Türkçede aslında Ceza’nın ritmine çok benzeyen bir ritimde şey diyor: “Sayın Cumhurbaşkanı, insanlarınız ölüyor, insanlarınız çöp yiyor. Siz ne olduğunu görüyor musunuz? Sizinle konuşuyorum Cumhurbaşkanı, hiçbir korkum olmadan konuşuyorum ve başımın ağrıyacağını bilerek konuşuyorum. Adaletsizlik her yerde. İnsanlarınız köpekler gibi yaşıyor. Halkın yarısı baskı altında ve bir pislik içerisinde yaşıyor. Bu ülkenin Cumhurbaşkanı, insanlarınız ölüyor.” diye bir şarkı sözü var -Türkçeye çevirisi şarkısının- ve bu Tunus’ta yayılınca televizyonda, aslında bir şekilde örgütlü olan ya da sokakta olan insanlar sokağa farklı yönlerde çıkmaya başladı, aktif olmaya başladı.

Sosyal medyayla ilgili şundan bahsetmek istiyorum: Bu işin Tunus’ta çıkması bir rastlantı değildi çünkü Tunus’ta eğitilmiş, Fransızca, İngilizce konuşabilen bir basın ya da bir kültürel elit de var. Mesela Tunus’u diğerlerinden ayıran en önemli özellik... Ben çok kere de Bağımsız Arap Medya Forumu’na katıldım. Orada biz her sene Tunus’u tartıştık çünkü Tunus Arap ülkelerinde ilk kez gazeteciler raporu yayınlamaya başlamıştı. Yani Tunus’ta bir devrimin çıkması, insanların evinden bilgisayarlarına girip sosyal medya kanallarını kullanarak sokağa çıkmalarının öncesinde zaten Tunuslu gazeteciler kendi örgütsel düzleminde gerçekten örgütlüydü. Sadece sıkıntıları vardı, uzun süreler, yirmi senedir hapis yatıyordu ama her sene “medya monitörlüğü” denilen, medyayı raporlayan raporlar yayımlıyorlardı ve ülkelerindeki durumu anlatıyorlardı. Tabii, Tunuslular da bu raporların bilincindeydi ve onlar da şeyin farkındaydı, artık medyanın bittiği nokta yani Tunus rejimi medyaya izin vermiyor, insanlar hapiste ama bu insanlar nasıl bir fırsat yaratabilir? Ve İnternet o noktada çıktı. Sosyal medyanın bu kadar etkili olmasının en büyük özelliği -mesela Tunus’ta bu kadar güçlü olması- yaratıcı, müziksel, yenilikçi, teknolojik ve ücretsiz.

Mesela, yine, Mısır’da Kamal El-Fayoumi denilen beyefendi, bir genç, günün birinde tren istasyonunda yürürken ayağı tökezliyor ve düşüyor. Polisten yardım geleceğini düşünüyor düştükten sonra.

Üzerine polis yürüyor Kamal Bey'in. Kendisini kaldıracığını düşünüyor ve Kamal Bey'i tutukluyor, dövüyor ve aslında işkence ediyor hapiste de, karakolda. Daha sonra Kamal Bey hapisten çıktıktan sonra İnternet'inde bunları duyurmaya başlıyor yani Mısır'daki sosyal medyanın ilk duyumu neredeyse 2007-2008 yılında Kamal Bey'in günlük hayatı dile getirmesi ve çok büyük ilgi görüyor. Kimse bir bireysel kullanıcının kendi hayatıyla ilgili yazdığı şeylere bu kadar ilgi gösterileceğini o zamana kadar beklemiyordu ve bu kötü muamelenin birden büyük bir kamuoyu yarattığını söyleyebiliriz.

Daha sonra Halid Said, bir iş adamı, İskenderiye'de, Mısır'da -yine 2008 yılından bahsediyoruz- 2 polis tarafından öldürülüyor ve 6 Nisan hareketinin de önemli figürlerinden. Sizin de az önce davet edemediğinizden yakındığınız Wael Ghonim, Google'ın çalışanı, Halid Said adında bir facebook grubu kuruyor "Hepimiz Halid Said'iz." diye. Çünkü bir iş adamının haksız yere İskenderiye'de öldürülmesi sonrasında ortaya çıkan bir grup ve çok kısa sürede büyük bir destek buluyor. Daha sonra Kamal Bey ve Wael Bey, yani Fayoumi ve Ghonim bir araya geliyorlar yine Facebook üzerinden çünkü ortak bir paydaları var. Birisinin arkadaşı ya da bir iş adamı öldürülmüş, diğeri sadece garda yere düştüğü için bir tacize uğramış ve Facebook'ta bir araya geliyorlar. Bir araya gelişleri neredeyse üç dört sen öncesinde ve beraber çalışmaya başlıyorlar. Bu "Hepimiz Halid Said'iz." grubu sadece iki günde 90 bin kişiye ulaşıyor yani çok basit bir düzeyde siyaset yaptığınız zaman halk ortak sorun olarak gördüğü bir şeye destek veriyor ve daha sonra da 6 Nisan hareketinin çıkışı...

Niye 6 Nisan, o da çok ilginç. Yine 2008 yılında Kobra mahallesinde tekstil işçileri ayaklanıyor, başkaldırıyor ve bu ayaklanma çok sert şekilde bastırılıyor yine. Yine, Kamal Bey ve Wael Bey'in bir aradaki çalışmaları doğrultusunda bunlar "6 Nisan hareketi" deyip Kobra mahallesindeki tekstil işçilerine destek olmaya çalışıyorlar ve Facebook'tan örgütleniyorlar. Yine çok kısa sürede bu insanların bu örgütlenmesi sonuç buluyor ve hız kazanıyor. Daha sonra bu 6 Nisan hareketi zaten, işte, Tunus'ta Tarık Buazizi'nin kendisini yakmasından sonra Mısır'da da etkinlikleri örgütüyor ve bir sosyal devrim, bir sosyal grup olma yönünde büyük bir başarı kazanıyor.

Burada aslında şuna dikkat çekmek gerekir: Bu insanlar zaten üç dört seneden beri hep bir şekilde örgütlü ve bu insanları bir araya getiren, ortak çıkar. Yani bu 6 Nisan hareketinde Müslüman Kardeşlerin üyeleri de var, Selefililer var, Kiptiler var, Mısır'daki farklı siyasi oluşumlar var.

Mesela Türkiye'de de baktığımız zaman, benzeri sosyal medya oluşumları çok kısa sürede, Hrant Dink'in öldürülmesinden sonra oluşmuştu. İnsanlar sokağa çıkarak, sadece İnternet'te bir araya gelerek gösteri yapma kararı almışlardı ya da mesela, kürtaç tartışmaları konusunda Türkiye'de insanlar da "benim bedenim" diye İnternet üzerinden örgütlenmeye başlamışlardı.

Aslında farklı insanları bir araya getiren temel nokta, ortak çıkar noktası ve insanlar ana akım medyanın kendi seslerini duyuramayacağını düşündükleri sırada örgütlenmeye başlıyorlar ama tüm bu hikâyeyi baştan anlatmamın sebebi şuydu: Orta Doğu'da, binde 6 İnternet kullanımına sahip bir ülkede insanların bu kadar başarıyla bu işi yapmasının ana eksenini eğitilmiş, Batı'ya açık, hatta kimisi Batı'da eğitim almış, İngilizce konuşabilen, teknolojinin imkânlarını kullanabilen, sosyal medya kullanımını bilen insanlar yani aktif yurttaşlar. Sokaktaki olaylara karşı çıkıp ses çıkartan ve insanları bir araya getirmeye çalışan insanlar. Bu insanlar arkadaki görünmeyen unsurlar. Fakat görünen unsurlar neydi? Mesela Arap baharındaki, Mısır'daki

hikâyesinde, oradaki köprülerden birinde namaz kılmaya çalışan Müslüman Kardeşler üyelerinin üzerine su sıkılmasıydı. Görünen hikâye neydi? Amr Musa'nın Davos'ta Erdoğan kürsüyü terk ederken orada Ban Ki-moon'un emriyle oturmasıydı. Ana akım medyanın daha çok aklında kalan hikâyeler aslında bunlar fakat bu küçük hikâyeler, işte, namaz kılan insanların üzerine su sıkılması, Amr Musa'nın orada talimatla oturtulması, aslında, insanların bilinç düzeyini çok şekilde etkiliyor. Sadece bunları harekete geçiren insanlar olması çok önemli.

Mesela, Mısır'daki seçim sürecinde Amr Musa'ya yönelik şeylerden biri, sosyal medyada çok yer alan hikâyelerden bir tanesi, videolardan bir tanesi o Davos'taki krizdi. Yani bilinçaltı aslında o hikâyeleri unutmuyor fakat o hikâyeleri ortaya çıkaracak insanlar gerekiyor. Tabii, her zaman sosyal medyanın etkisi, yönetimi, liderlerini ortadan kaldırmak için değil, bazen farklı gerekçelerle olabiliyor. Mesela, Facebook üzerinden örgütlenen gençler Filistin'e Hamas'la El Fetih'in bir araya gelmesi için çağrıda bulundular ve bu kurulan grup, farklı iki siyasi kanada bölünmüş Filistin halkını bütünleştirebildi ve çok kısa sürede büyük bir insan sayısına ulaştı yine bu Facebook'taki grup. Bunun sonrasında ise Hamas ve El Fetih masaya oturmayı aslında kabul etti çünkü Arap baharının Filistin'e gelmesinden bir nevi çekiniyorlardı. Yani bireysel kullanıcıların bir araya gelerek İnternet üzerinden örgütlenmesi sonrası oluşan bir yığından bahsediyoruz ve hepsinin ana teması ortak çıkar ve kolay ulaşılabilirlik çünkü Arap coğrafyası yoksulluk sınırının altında olmasına rağmen hemen hemen hepsinin elinde İnternet'le uyumlu telefonlar, kameralar ya da farklı unsurlar var.

Mesela, burada, yine, Al-Jazeera'nin oynadığı rolü Mısır baharında konuşabiliriz. Mısır baharında Al-Jazeera'nin kanalları durduruldu, kapatıldı, kameramanları işkence gördü, tutuklandı ama Mısır'daki bağımsız, yerel kanallar Al-Jazeera'nin frekanslarını kullanarak Al-Jazeera'nin çıkışını sağladılar yani Al-Jazeera yirmi dört saat yayın yapabildi yani sosyal medya bir yandan çalışırken ana akım medya çalışmaya devam etti çünkü bunlar hep bir şekilde aslında entegre süreçler ve sosyal medya ana akım medyaya bir şekilde olanak sağladı ki Al-Jazeera'nin eski CEO'su, Waleed Bey yanılmıyorsa ismi, kendisiyle bir konuşmamızda şöyle bir şey söylemişti: Suriye'de, Ürdün'de, Mısır'da gençlere "Flipchart" denilen şu boyutlarda bir kamera dağıttıklarını ve bu kamerayla her şeyi HD kalitesinde kaydedip kendilerine gönderdiklerini söyledi ve bu gençleri iki yıl öncesinden itibaren eğittiklerini söyledi. Yani "sosyal medya kullanıcılığı" diye bir eğitimden aslında bahsetmek gerekiyor ve bunu Batılı dünya çok iyi bir şekilde yapabiliyor. Yani BBC ya da CNN, Al-Jazeera'nin bu görüntülere ulaşmasının altında "aktif yurttaşlık" maddesi altında aslında bir eğitim geçiyor.

Belki Türkiye'nin bu konuda yaptığından bahsedebiliriz. Türkiye, mesela, bu noktada, sosyal medya eğitimi konusunda TİKA aracılığıyla çalışıyor ve Türkiye'nin projeleri genellikle devlet ağırlıklı projeler, TRT'nin projeleri de öyle ve Türkiye'nin eğittiği insanlar, mesela, Suriye'de sosyal medya kullanıcılığı ya da İnternet, e-devlet üzerinde devlete yakın insanlar. Mısır da aynı şekilde. Fakat Batı dünyasının başarı sağladığı nokta ise sokaktaki muhalifi eğitmektir. Kamu diplomasisini Türkiye, devlet kurumlarındaki çalışanlar üzerine kullandı ama az önce örnek verdiğim Amerika, kamu diplomasisini 6 Nisan hareketi üzerine kullandı. Onun için, bu kurumların çalışanları, Arap ve Avrupa iş birliği sürecine katılan muhalifler, Avrupa dünyasıyla daha iyi ilişkiler kurdu diyebiliriz aslında.

Mesela Yemen’den tanıdığım, bu sürece katılan, Avrupa-Arap iş birliğine katılan bir arkadaşımız daha sonra, şu an Yemen’deki insan hakları ihlalleri konusunda raportör oldu. Öncelikle sosyal medyanın kullanılmasında ya da ortaya çıkmasında ana etken, altyapısı güçlü bir kültürel elit, İngilizce konuşabilen, dünyayı okuyabilen, parti kaynaklarına ulaşabilen ve daha sonra bununla iş birliği hâlinde gelmiş ana akım medya diyebilirim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çalışkan.

Gerçekten, özellikle Arap baharında sosyal medyanın etkisi, sosyal medyanın nasıl ortaya çıktığıyla ilgili çok detaylı bilgiler verdiniz ama ben sosyal medyanın sadece Arap baharı değil, aslında tüm dünyada çok etkin olduğu kanaatindeyim. Hatta elimizdeki birtakım veriler de bunu gösteriyor.

Örneğin, bahsetmediniz ama Endonezya’da “altın elektronik madenî para” diye bir sosyal grup oluşturuluyor ve oluşturulma sebebi, bir kadının –yanlış hatırlamıyorsam- jinekolojik, kadın doğumla ilgili geçirdiği bir ameliyattan sonra hastaneye itirazda bulunması, daha sonra hastanenin itirazını reddetmesi, hatta bunu bir mail grubuyla kamuoyuna duyurması, onun bir şekilde, hastane tarafından fark edildikten sonra mahkemeye verilmesi, kadının önce tutuklanıp daha sonra 500 milyon rupi -zannediyorum, Endonezya para birimi, yanlış hatırlamıyorsam- cezaya çarptırıldıktan sonra bir elektronik madenî para grubu oluşturularak insanların elindeki madenî paraları bir bankaya atması, hatta Endonezya’daki en büyük taşıma şirketinin ücretsiz bir şekilde o madenî paraları bankalara taşıması, millî bankanın onu alması vesaire gibi, 800 milyon civarında da bir para toplanıyor.

Şimdi, bu tabii bütün dünyada oluyor. Yine, Almanya’da mı acaba, Fransa’da mı, korsan parti hareketi var. Kamuoyu anketlerinde yüzde 8,5 civarında...

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Meclise girdiler.

BAŞKAN – Girdiler mi?

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Yerel parlamentolarda vardı.

BAŞKAN – Onların hareketi var. Türkiye’de 2011 seçimlerinde Eskişehir’de “Ahmet Abi” fenomeni vardı, gerçi 800 civarında oy aldı ama 800 tane oy da bence önemsenmeyecek bir oy değil. Nihayetinde bir elektronik ortamda ortaya çıkan, bir bira satışı yapılan yerde âdeta haksızlığa tahammülsüzlüğünü, o haksızlığı yapan kişinin arkasından bira veya rakı şişelerini atmasıyla patlayan bir hareket.

Fakat bir şeyi merak ediyorum ben, oradan başlayarak sorayım, ondan sonra değerli arkadaşlarım yorum yaparlar: Bu nevi hareketler niye hep böyle bir şeyleri bozma veya bir şeylere isyan şeklinde çıkıyor da bir şeyleri tahkim yani güçlendirme veya daha iyi yapma, bir şeyleri yapma şeklinde ortaya çıkmıyor. Acaba şeyden olabilir mi, ülkeyi yöneten iktidarlar nihayetinde o bir şeyleri zaten yapıyorlar, o hâlde onun karşı hareketi olarak mı böyle bir muhalif hatta birtakım ülkelerde anarşik hareketler şeklinde ortaya çıkıyor? Yani sebebi nedir bu sosyal medyanın bu şekilde örgütlenmeyi... Yani iyi şeyleri monte etmek anlamında değil de, böyle, birtakım şeylere muhalif olma şeklinde ortaya çıkıyor. Sebebi nedir acaba bunun?

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Aslında medyanın çıkışı, medyanın dördüncü güç olma hikâyesiyle de aynı noktada bu. Bu insanların özellikle büyük bir kısmının -bu 6

Nisan hareketine katılan insanları kişisel olarak tanıyan biri olarak da söylüyorum- ortak dile getirdiği nokta ana medyada yer alamamak, insanlara ulaşamamak, kendi düşüncelerini aktaramamak.

Şimdi, mesela, çok ilginçtir -burada tabii, teknolojinin getirdiği bir süreç de var- sizin bahsettiğiniz gibi az önce, Endonezya'da dünyanın medya devi Murdoch kendine en büyük rakip olarak Çinli bloggerları görüyor çünkü bir Çinli blogger Murdoch'ın bir kanalından ya da bir web sitesinden daha fazla takip alabiliyor ve Çin'de bilindiği gibi, sadece üç tane televizyon kanalı var, üçü de devletin. Bir Çinli vatandaşın kendi sesini duyurmasının hiçbir imkânı yok ve kendi sesini duyurabileceğine inanmadığı noktada, yaratıcılığını, teknolojinin imkânlarını ve network'ünü ortaya koyuyor çünkü bizim fark etmediğimiz aslında şu: Bu insanlar etkin bir şekilde bir aradalar yani İnternet dünyası -nasıl biz burada bir aradayız- aslında bir şekilde hep iletişim hâlinde ve siz de onun parçasısınız maili kullanarak.

BAŞKAN – Bir de, bir arada da değiliz yani şimdi siz konuşurken ben belki dünyanın başka bir noktasıyla kontak hâlinde olabilirim yani.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Evet, işte, tam onu kastediyorum. O insanla bir aradasınız ve siz, mesela, ki bu çok doğru da bir nokta, şöyle: Artık medyanın bu kadar... Mesela Arap dünyasında şu bir çalışma konusu olmalı: Türk dizilerinin bu Arap baharının çıkışındaki etkisi. Çünkü ana akım medyadan siz iyiyi de görebiliyorsunuz, kötüyü de görebiliyorsunuz. Artık sınırlar koyarak bir şeyi engellemek mümkün değil.

Ben daha önce Çin'de de yaşadım. Çin'de her şeye girmek yasaklı ama her şeye girmenin yolu var, imkânı var ve daha sonra siz gidip Amerika'daki hayatı...

BAŞKAN – Bedelini ödemek karşılığında mı?

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Yok, bedelini ödemek karşılığında değil.

BAŞKAN – “Bedeli” derken, bedeli sadece maddi bedeli değil yani, idam gibi mesela.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Şöyle: Biz TRT ofisi olarak Çin'den de yayın yapıyoruz ama yayın yapabilmemiz için bizim de bu DNS ayarlarımızı değiştirerek yayın yapmamız gerekiyor çünkü Çin sistemi sizin İnternet'ten canlı yayına çıkmanıza izin vermiyor yani bedel ödeyerek değil. Tabii, bedel ödeyenler de var orada.

BAŞKAN – Bedel ödemek şu: Zorluk çekerek anlamında söylüyorum.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Mesela Weiwei diye bir sanatçı, Çin'in gözdelelerinden biriydi, muhalif oldu. İşte Çin olimpiyatlarının temsilcisi olan stadın yapımında görev aldı, Çin kafesi denir ona, daha sonra muhalif oldu, ev hapsine kapandı ve şöyle bir şey yaptı: Ben kendi hayatımı BBG evi gibi İnternet'e koyuyorum. Yaptığı hiçbir şey yok. Kimse Weiwei'nin çektiği sıkıntının farkında değildi ama bir gün sonra Weiwei CNN, BBC, her tarafta haber oldu.

Yani aslında şunu hissediyorsunuz: Sizin bir vatandaş olarak ya da bir sanatçı olarak çıkış kapınız kapalı, öyle ki İnternet dahi sizin sesinizi yazı yazarak ulaştırıyor ve yaratıcı bir yöntem uyguluyorsunuz ve bu bütün dünyanın ilgisini çekiyor ve daha sonra bu baskıyla, ekonomik, politik dünyanın birbirine entegre olması sayesinde... Çin'e yapılan baskıyla mesela görme engelli bir sanatçı şu an oradan ayrılmayı başardı.

Yani önemli olan, kapının kapanması bence buradaki kritik nokta. Kapı kapandığı sürece yaratıcılık ortaya çıkıyor.

BAŞKAN – Bir de Erdal Bey’e söz vereceğim ama çok merak ettiğim bir şey var: Al-Jazeera’nin bir proje olduğu söylenir. Sizin sözlerinizden de böyle bir şey çıkıyor, bir karşılıklı konuşma platformu vesaire filan.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Yani şöyle, ben şuna inanıyorum kişisel olarak: Sosyal medya devrimi olmadı Arap dünyasında. Arap dünyasında bir gençlik devrimi oldu. Arap dünyasında bir devrim oldu, bunu sosyal medya hızlandırdı ve Al-Jazeera de bunun önemli unsurlarından biriydi. Yani şu an için, bence, bağımsız ya da bağımlı olmasından ziyade, oradaki insanların Al-Jazeera’nin içinde yer alması, ortak çıkarlar noktasına ulaşmasıydı. Al-Jazeera’nin, işte, Katar sermayesinde, Amerika desteğinde bir kurum olduğu da iddia ediliyor. Ben de şunu düşünüyorum kimi zaman: Bu 11 Eylül saldırılarından sonra Al-Jazeera’nin yayın politikasında bölgedeki şiddeti azaltmak noktasında rol oynadığını düşünüyorum ama galiba, bu, baktığımız zaman, Medeniyetler İttifakı Projesi’nin, Birleşmiş Milletlerin, Arap Liginin, Avrupa Konseyinin, Avrupa Birliği’nin ve Türkiye’nin de istediği şiddeti azaltmak noktasında durumdu. Sadece sıkıntı şu: Yani Al-Jazeera farklı bir yerden yayın yapıyor ama bütün Arap dünyasına yayın yapıyor. Medya, Arap dünyasına genelde kontrollü noktada yani tarafsız kendi gücünde bir yapıda değil. Al-Jazeera’nin o ülkedeki iç yapıdan etkilenmemesi, Al-Jazeera’ye yönelik eleştirileri daha da artırdı ama baktığımız zaman Al-Jazeera yalan haber yaptı mı, yanlış bir şey yaptı mı? Mısır devriminde sadece yirmi dört saat Mısır devrimini verdi yani sonuçta orada sokağa çıkan insanlar vardı. Al-Jazeera gittiği noktada yani Al-Jazeera’nin ofisinin kapatıldığı noktada sosyal medya devreye girdi, insanlar İnternet üzerinden Al-Jazeera’yi takip etmeye çalıştılar. Bu artık şey gibi yani Al-Jazeera etkisi zaten var, bu Al-Jazeera olmayacak, şu an Al-Arabia Al-Jazeera kadar bağımsız çalışıyor Mısır’da. Al-Jazeera’yi de kapatsanız, ülkenizde izin vermezseniz yani engelleseniz başka unsurlar yani bir blok çıkıp Al-Jazeera kadar yayın yapabilecek gibi gözüküyor.

BAŞKAN – Buyurun Erdal Bey.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Yani aslında bu konuda söylenecek çok şey var da ben şöyle düşünüyorum İnternet konusunu: 90’ların başından beri bu konuyla ilgilenen bir insanım. Geçmişe baktığımda aslında dünyanın sömürsüyle birlikte bir dil gelişimi olmuş dünyada, İngilizce, sömürüden dolayı da dünyanın her yerinde aslında convertible bir dil olmuş. Fatih’in başarmak istediği şeyde bir Fransız yazarın anlattıklarından o gün için algıladığım şey şuydu: Fatih neyi başarmak istiyor diye söylemişti, bu İngilizceyi kırmak istiyordu bir tarafından, o sömürülerin başlangıç dönemlerinde dili yaymaktı aslında önemli olan. İşte, Avrupa’ya son İtalya seferi de o özellikle Katolik kilisesine hâkim olduktan sonra Cebelitarık’tan çıkmak ve Türk dilini bir yerlere götürmek. Aslında bu İngilizce dilini kırmayla alakalı bir işti. Bugün İnternet’teki konu şu, büyük ihtimal de oraya gidecek gibi görünüyor. Bu benim kendi öngörüm tabii yani. Facebook’ta arkadaşları dinledik ama bazı konuları çok açamamıştık. 50 milyon insan aslında dünyayla ilgili altı konuda mutabıkmiş, dünyayla ilgili yani paylaşım, kaynaklar konusu olsun, iyi yaşam, ideoloji. Şimdi, bu dünyanın en büyük partisi gibi falan duruyor orada baktıktan sonra. Esas kırılacak nokta şu olacak gibi geliyor bana: O yazılımlar da önümüzdeki on yedi yirmi yıl içerisinde çok revaçta olacak yani sizin artık İngilizce bilmeniz

gerekmeyecek o süreçte, esas kırılma orada başlayacak. Yani siz bunu Türkçe yazdığınızda karşı tarafta birisi Arapça veya işte hangi dil kendisinin ana diliyse ondan direkt orada algılayacak. İşte, o gün bence dünyanın devrimi başlayacak. Çünkü o zaman insanlar birbiriyle gerçekten de dünyadaki kaynak yapılarının, dünyadaki paylaşımın, dünyadaki sömürünün, dünyadaki emek/sermaye ilişkisinin... Bütün sınırlar kalkacak, kalktığı anda o zaman herkes birbiriyle konuşmaya başlayacak.

Şu anda İnternet'te birbiriyle konuşan, sosyal paylaşım ağlarında olsun veya MSN'de olsun, diğer bütün yani her türlü o araçlardan birinde eğer İngilizce biliyorsa veya o program İngilizceye uygunsa veya Almanca, neyse o tarafından, convertible yapılmış olan konu neyse onun üzerinden anlaşabildiği kadar anlaşıyor. Diğerlerinin konuyla kontağı yok normalde. O kontak bu yazılımlarla yirmi sene içerisinde giderildiğinde, o yapay zekâlar arkada başka konuları gündeme getirdiğinde, o yapay zekâları İnternet'i bugün elinde tutan Amerika, kendi kafasındaki emperyal güç o yapay zekâyı bunu engellemezse, engellemek istemezse ki isteyecek gibi duruyor, dünya birbiriyle ortak bir dilde anlaşacak. Bir dil meselesi aslında, ortak bir dil. Konuştuğunu anlayabilen karşılıklı, kim olduğu önemli olmayan, onun ırkının veya işte renginin ne olduğu önemli olmayan milyarlarca insan birbiriyle konuşmaya başlayacak. İşte, bence esas devrim o gün olacak, sosyal devrim de o gün olacak, öyle görünüyor. Ben, kendi öngörülerimizle bunu hep test eden arkadaşlarla da konuşuyoruz, İngilizce bilmiyorlarsa karşılıklı birbirlerine birtakım şeyleri ifade edemiyorlar bir vesileyle. Şimdi siz ne kadar İngilizce bilerseniz bilin, karşınızdakiyle... Ben de öyle konuşuyorum mesela diyelim ki ama Türkçe konuştuğum gibi onunla kendimi doğru düzgün ifade edemiyorum yani o da beni anlayamıyor normalde. Onun da çünkü kendi içinde sakladığı gizemler var, dilinin içinde sakladığı veya bedeninde sakladığı gizemler var konuşurken ama bu yapılacak olan yazılımlar bu işi kökten ortadan kaldıracak ve dünyada bence çok büyük partiler doğacak. Dediğinize katılıyorum, korsan parti bugün İnternet üzerinde bir vesileyle örgütlendi, Almanya'da meclise girdiler. Bundan sonraki süreçte de Facebook'taki o 50 milyon, o on sekiz-yirmi dört arası yaş çocuk oradaki konu zaten. 6 tane konuda dünyayla ilgili mutabıklarmış yani neden böyle oluyor? Çünkü onlar İngilizce en azından biliyorlar. Mesela biz çocukluğumuzda bu kadar İngilizce bilen bir tayfa değildik yani biz o kadar şeyi bilmiyorduk ama önümüzdeki yirmi sene sonra bu iş ortadan kalkıyor tamamen. O zaman ortak dil çıkıyor ortaya. Bu ortak dil çok şey doğuracak diye düşünüyorum ben. Benim şahsi düşüncelerim bu.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Şöyle bir süreç var aslında, sizi desteklemek noktasında söyleyebilirim: Birincisi, bu Arap coğrafyasındaki devrimlere baktığımız zaman bu Arap politikasının aslında dış dünya tarafından şekillendirilmesi ya da bir unsur olarak ortaya çıkması, Arap coğrafyasındaki insanların kaygısı, Mısır'da Mübarek'i devirirken ya da Tunus'ta Bin Ali'yi devirirken dış dünyanın desteğini almak. Onun için bu noktada benim bu bahsetmeye çalıştığım Avrupa'yla iş birliği içerisinde olan kültürel elit aslında işin en son noktasındaki çıkışı veren, İngilizce konuşabilen kültürel sermayesi gelişmiş bir grup ama aslında sokakta görüntüyü çeken kimi zaman hiçbir zaman dil bilmeyen, sadece bunu Arapça çekip oradaki araçlara gönderen -işte 6 Nisan hareketi tamamen bu iletişimi sağladı- ve dünyaya aktaran kişiydi. Mesela baktığımız zaman bu Suriye'de ortaya çıkıyor. Suriye'deki genelde eylemcilerin, isyancıların kullandığı dil Arapça çünkü bir ortak elit, ne yazık ki Batı'ya entegreli muhalif bir elit

oluşturulmasına Baas rejimi çok fazla izin vermemiştir. Suriye’deki mesela bu bahsettiğim Avrupa-Arap iş birliğine katılanların çoğu Baas’ın kendi adamlarıydı ve şu an Hükûmetin yanında duruyorlar. Yani dediğiniz gibi o dil Suriye’nin sesinin dış dünyaya açılmasında bir engel şu an için. Bir yandan da mesela Wikipedia’nın ya da Facebook’un böyle bir kaygısı da var. Mesela, Wikipedia’nın şu anki geleceği planlamasındaki tartışmalardan bir tanesi, aktif yurttaşlık diye bir şey yapıyor, artık insanların ileride İnternet üzerinden oylama yapabileceği yani bu işin şakasıyla beraber, sizin işlevinizi anlatabilecek yani seçmeli demokrasiye ziyade daha aktif, daha etkin bir demokrasi yani direkt İsviçre’deki bir Alp Dağı’na yapılan tünelde nasıl İsviçre halkı halk oylamasına gidiyorsa Amerika’da da böyle bir süreci Wikipedia tartışmaya açmak istiyor yani her türlü bilgiyi veriyoruz biz, her türlü şeyi yapıyoruz ve insanlar da zaten bunu takip ediyorlar, oy da kullansın diye Wikipedia’nın Başkanının bu noktada bir algısı var. Tabii, bu süreç buna gider mi gitmez mi ayrı bir tartışma ama İnternet’in ya da o bire bir ilişkinin daha kurumsallaşması, aktifleşmesi, bir yurttaşlık noktasına gelmesi amaçlardan biri şu an.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – “Ben karar verdim” diyecek, “Benim yerime karar verme.” diyecek.

BAŞKAN – İlhan Bey, buyurun lütfen.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Demokrasilerde iktidarın icraatı, muhalefetin de söz hakkı önemliymiş. Ben önce söz istememe rağmen arkadaşımıza verdiniz ama normal.

BAŞKAN – Ben görmedim ama.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Yok normal, ben alınmadım da esprisi olsun diye söylüyorum.

Arkadaşımıza, Emre Bey’e teşekkür ediyorum, güzel bir sunuş yaptı. Bazı tespitlerim var, onları ben burada vurgulamak istiyorum. Birincisi, sosyal medyanın önemli bir etkisinin olduğunu söyledi Arap Baharı’nda. Fakat bu arada İnternet kullanımının da çok düşük olduğunu söyledi, bu bir çelişki gibi görünüyor yani çok düşük oranda nasıl böyle bir şey oldu? Yani tezinizin eksik taraflarından birisi bu gibi geliyor bana.

BAŞKAN – Kullanan herkes eyleme katıldı.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Yani harekete geçirdi olabilir ama burada bir boşluk var gibi. İkincisi de, tezinizin en önemli ayaklarından birisi, Arap Baharı’nın Batı tesiriyle olduğu çünkü öncesinden itibaren böyle bir çalışmanın filan olduğunu söylediniz. Bence burada da bir eksiklik var. Gerçi Amr Musa’nın pasif davranışının Cumhurbaşkanlığı seçimini kaybettiğini filan söylediniz, orada aslında biraz değindiniz. Bence burada Türkiye’nin ülke olarak demokratik yapısıyla rol model olduğunu da vurgulamak gerekir çünkü daha önceleri biliyorsunuz Türkiye İslam dünyasına sırtını dönmüş, kapalı, orayla ilgilenmeyen bir yapısı var idi. Son dönemlerde gerek İsrail’in yaptığı haksızlıklara karşı veya doğal afetlerde, Somali’deki açlığa karşı Batı dünyasının çiftçe standartlarını uluslararası camiada vurguladı. Sizin de bahsettiğiniz o Amr Musa’nın bulunduğu olaydaki yani “One minute” olayı da bunun zirve noktası oldu. Ayrıca, yine bunu siyasi olarak söylemiyorum, Türkiye’nin tavrı bakımından söylüyorum, Başbakanımızın Riyad’da, Mısır’da ve değişik yerlerde Arap liderlerinin yüzüne karşı “Doğru bildiğimi ben her platformda söyleyeceğim, haksızlığın karşısında duracağım.” diye söylemesi Arap dünyasında ve gençler arasında “Bakın, demokratik ülke olunabiliyor ve haksızlığa da karşı konabiliyor.” diye bir imaj doğurdu ve bu imajın da neticesinde tabii, sosyal

medyanın da etkisiyle ve... Bunların dışında çok daha başka etkenler de var çünkü sosyal olaylar tek bir hadiseye bağlanamaz. Eğer böyle bir iki hadiseye bağlarsak o zaman Balkanlardaki, Yugoslavya'daki, Çekoslovakya'daki, Çavuşesku'nun durumu, yine Kafkasya'daki durumları neyle açıklayacağız? Dolayısıyla, bir domino etkisiyle bazen değişik coğrafi mekânlarda bu tür hareketler olabiliyor ama o hareketleri körükleyen olaylar da bunlar ve burada Türkiye'nin rol model olmasını da devlet olarak ülke olarak rol model olmasını da önemsiyorum. Belki bundan sonra, sizin söylediğiniz gibi, Çin'de buna benzer şeyler olabilir çünkü sosyal medyanın bu etkisi, az önce arkadaşımız söyledi, çok önemli bir noktaya temas etti, ben de not aldım, eğer dil sorunu da ortadan kalkarsa bütün dünyayı kasıp kavuracak bir hâle gelebilir. Orada işte kamu diplomasisinin de önemi ortaya çıkıyor. Türkiye bu konuda son zamanlarda iyi çalışmalar yapıyor ve sesini silahla, güçle değil...

BAŞKAN – Soft power.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – ... yumuşak güçle duyurmaya çalışıyor ve çok güzel de bir kamu diplomasisi yapıyor, hem devlet eliyle hem devlet adamlarımız eliyle. Dolayısıyla, bu kamu diplomasisi bundan sonra çok daha etkin hâle gelecek. Benim kanaatim, Avrupa'daki ve Amerika'daki çifte standartlarda, sizin söylediğiniz o dil sorununun çözülmesinden sonra dünyadaki diğer insanlar tarafından Avrupalılara haykırılacak, onların suratına söylenecek ve bunun da oralarda tesirleri olabilecek diye düşünüyorum. Dolayısıyla, güzel bir sunuştu ama sosyal olaylar tek bir hadiseye bağlı olamaz. Bir de her şeyi Batı'ya bağlamak da bence yanlış yani Batı'nın tesiriyle diye. Elbette teknolojinin yeni birtakım üretimleri geliştirmesi orada oluyor ama yansımaları farklı coğrafi mekânlarda, farklı farklı da olabiliyor.

Teşekkür ediyorum.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Çok teşekkür ederim eleştirilerinize de ben Türkiye'yi de aslında Batı dünyasında düşünerek yani Batı diye kastettiğimde her zaman bunun içinde Türkiye vardı konuşmamda çünkü benim Batı dünyasından kastettiğim, olayı, sosyal medyayı da aslında o noktada değerlendiriyorum yani sıradan bir Arap evinde televizyon seyrederken Kıvanç Tatlıtuğ'un eşine yaptığı yardımı görüp böyle bir hayata öykünüyor. Diziler yani, bu kesinlikle. Bence bu da sosyal medya mı dersiniz, işte ana akım medya mı dersiniz ama o bir medya etkisi ve bu zaten medyayı, sosyal medyayla ana akım medyayı ayırmamız gerektiğine de inanıyorum. Artı, Arap Baharı bir Arap devrimi, bir gençlik devrimi, sadece sosyal medya bunu hızlandırdı ve Batı, Türkiye... Yani bu Batı'dan kastettiğim şu: Arap dünyası farklı bir hayata artık öykünüyor çünkü bu şartlarda yaşamak istemiyor. Elinde telefonu var, İnternet'i kullanabiliyor yani dünyayı görüyor, eli sene öncesine göre çok daha aktif ve etkin bir durumda ve Batı'dan kastettiğim şey hep aslında bu sosyal anlamda kullandığım bir Batı'ydı, burada şey gibi değil yani bir üçüncü el, görünmez el gelip işte orada yani yardımlar yaparak devrim yapan değil aslında yani Türkiye'de işte bu noktada, 2004 yılında mesela Sayın Gül Dışişleri Bakanıyken yazdığı bir makale var, Arap Ligi'ndeki konuşmasının makaleye dönüşmüş hâli. İlk kez aslında demokratikleşme vurgusunu yapıyordu Arap Ligi toplantısında. Türkiye'nin oynadığı bir durum çok fazla var. Kamu diplomasisi, Türkiye'nin en büyük kamu diplomasisi aslında bence diziler bu noktada yani Türkiye'nin hayatına öykünmesi ya da rol model olması için ... Ama kişisel olarak söyleyebileceğim şöyle bir şey var, Türkiye'nin kamu diplomasisinde yapmadığı şey, bu 6 Nisan hareketi gibi... Biz 6 Nisan hareketinin öncüsünü devrim olduktan sonra Türkiye'de davet ettik. Keşke

yani TİKA ya da başka kurumlar sadece devletle çalışmak yerine bence sokaktaki insanlarla da çalışabilselerdi. Şu an mesela Suriye’de -ben Suriye’de de gazetecilik yapmışım- TİKA hep devlet kanalıyla iş birliği yapıyordu yani şu an mesela belki oradaki arkadaşlar Türkçe öğrenmiş olsalardı videolarını Türkçe kanallara gönderip Türkiye üzerinden dünyaya açılacaklardı. Sadece onu vurgulamak istiyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben de Mehmet Bey’e sunumundan dolayı teşekkür ediyorum.

Sosyal medyanın şu an müşahede ettiğimiz gelişmelere katkısı var, doğru ama biraz da işin özünde herkes aynı noktaya geliyor. Nizamülmülk, Selçukluların veziri, Siyasetname’inde bir söz söylüyor, diyor ki “Küfürle belki ama zulüm ile payidar olmaz memleket.” Aslında bu hadisenin meydana geldiği ülkelere baktığınız zaman çok ciddi gelir adaletsizliklerinin, gelir dağılımında çok ciddi sıkıntıların olduğu... Mısır’ı, Kahire’yi alıyorsunuz, Nil’in etrafında çok güzel oteller var ama o otellerin ardında çok sıkıntılı, çok zor şartlarda bulunan, hayat yaşayan insanlar, mezarlıklarda mezarların içerisinde hayatlarını idame ettirmeye çalışan insanlar var. Belki bundan altı yedi yıl önce veya on yıl önce buradaki sorunlardan, insanlar birbirilerinden bihaberdi, ben görüyordum, bir başkası görüyordu ama kitlesel olarak ulaşamıyordu. Teknolojinin gelişmesiyle beraber artık insanlar bunlardan haberdar olmaya başladılar ve bir noktası vardır bu işin, o noktaya geldikten sonra artık bu iş patladı. Muhammed Bouazizi’nin kendisini yakmasının sebebi tamamen ekonomik sebeplere dayanıyor yani annesi ve kız kardeşi var, bunlar bakmak zorunda, babası yok. İşe müracaat ediyor, almıyorlar, başka bir yere gidiyor, çıkarıyorlar, başka bir yere müracaat ediyor, oradan da gönderiyorlar. En son seyyar satıcı arabası alıyor, orada işte bir şeyler satmaya çalışırken zabıta arabasını elinden alıyorlar. İşte orada artık son noktayı koyuyor.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Bir şey ekleyebilir miyim sadece. Ama amcasının oğlu, Bouazizi yanarken, aynı fakir ailenin bir üyesi, onu kameraya çekip dünyaya duyuruyor, tek farkı o.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Birisi çekmiş bunu ve gönderildi bu dünyaya. Şimdi, buradaki hadise, insanları buraya iten etkenler. İşte, bence bundan sonraki süreçte artık şeffaflaşma, şeffaflık dediğimiz hadise çok daha güçlü olacak. Artık, belki bundan otuz yıl önce bazı şeyler saklanılabiliyordu ama bundan sonraki süreçte bunlar artık imkânsız çünkü nerede ne oluyorsa insanlar bunlardan haberdar olabiliyorlar ve bu artık dünyayı daha şeffaf ve daha adil bir dünyaya zorlayacaktır. Burada da şu an belli bir noktadayız teknolojinin ama çok hızlı geliyor, belki on yıl sonra çok daha farklı bir noktaya bu gelecektir ve karşı karşıya kaldığımız hadiselerin dünyada algılanmasının ve insanların bunlara verdiği tepkilerin belki daha hızlı olduğunu göreceğiz ve dönüp dönüp bin yıl önce söylenen bir sözün belki dünyada tekrar cereyan ve vuku bulduğunu göreceğiz.

Ben tekrar, katkılarınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gökcen Hanım, buyurun.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Teşekkür ediyoruz sunumunuzdan dolayı. Ben bir konuda size katılmıyorum, sosyal medyayla ana akım medyayı aynılaştırdınız, bence arada çok ciddi farklar var. Bir tanesine bedel ödeyerek dâhil oluyorsunuz, sosyal medyaya, İnternet kullanıyoruz hepimiz telefonlarımızın belli aylık kullanım ücretleri var. Ana akım medyaya ulaşmak çok daha kolay. Tek bir tuşa basarak televizyonda her

şeyi alabiliyorsunuz yani ileti sorunu yok orada. Bir de bu işin açıkçası sosyal medyanın ben sizin ifade ettiğiniz kadar da çok güçlü olduğuna inanmıyorum çünkü kendim de Facebook kullanıcısıyım, orada sürekli etkinlik davetleri geliyor, belki biraz algınızla alakalı bir şey bu, algıda seçicilikle, yani dikkatimi bile çekmiyor, gönderiyorum hemen ya da siliyorum. Artı zannediyorum bir sene önce falan bu Beyoğlu'nda bir sergi açılışında alkol alınsın, alınmasın mevzusu vardı, tartışması vardı, hatırlıyor musunuz bilmiyorum, onunla ilgili sosyal medyada inanılmaz işte örgütlenme başlatılmıştı güya ama beklenildiği kadar ilgi gösterilmedi. Türkiye bence bu noktada çok farklı değerlendirilmesi gereken bir örnek. Artı bir de bir şey daha söylediniz Türk dizilerinin Orta Doğu ülkelerindeki etkileriyle ilgili. Bundan yirmi yıl önce biz de Dallas falan izliyorduk yani orada ben onun o kadar da büyütülecek bir mevzu olduğunu da düşünmüyorum işin açıkçası yani onlar çok normal süreçler çünkü dünya globalleşiyor, tek bir tuşla işte biraz önce söylediniz, Çin'den bir pop starın ev hapsini izleyebiliyorsunuz. Bir de Erdal Bey'in öngörüsü çok önemli bence, Matrix'i izleyenler var mı bilmiyorum, bir süre sonra Neo Matrix'in kodlarını çözmeye başlıyor ve o alana hâkim oluyor.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Onun versiyonları çıktı yalnız.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Çıkıyor ama orada sonuçta bir geçiş var, o geçişte zaten diller birleşiyor, o güzel bir örnekti.

Teşekkür ederim.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Ben de Matrix'i seyrettiğimde, ilk 2000'li yılların başıydı kızım. Dedim ki bu filmi Türkiye'de seyredenlerin yüzde 95'i aslında mantıklı olarak bir şey anlamamıştır demiştim, 99 yılı. Buna da yüzde 100 yüreğimde inanıyordum. Neden inanıyordum? Çünkü orada o Anderson falan o karakterler bir virüs sonuçta öyle veya böyle ama Türkiye'de daha o yazılımla ilgili konular insanlar tarafından içselleştirilmemişti çünkü, yani yazılım nedir, penetrasyonun zaten daha yüzde 300'de, 400'de, 500'lerde olduğu bir dönemde. Ama mantık ve felsefe olarak baktığınızda evet, dünyanın geleceğini ifade ediyor, çok doğru, öyledir yani dünyanın geleceğini ifade ediyor ama Sayın Vekilim biraz önce, "Dünya iyiye gitmeli." dedi. Dünya iyiye gitmiyor aslında, gitmeli evet. Gitmiyor, niye gitmiyor? Çok basit bir örnek vereceğim, üstelik siz de hani Müslüman ülkelerden bahsettiniz, ben İslam konferanslarına çok katıldım, bakın çok garip bir durumdur. Evet öyle, sekiz sene falan Birleşmiş Milletler barış gönüllülüğü yaptım, Filistin'e gittim geldim. Size garip bir şey anlatayım: 90'lı yılların sonu, Filistin'de kutsal barışın tahsis edildiği bir buçuk yılda bir tane silah bile atılmadı, bir tane, İsrail'le Filistin arasında. Ne oldu biliyor musunuz Filistin'de, 17 tane kendi içinde örgüt ortaya çıktı birbirini öldüren, iktidar savaşı veren. Bugün, İslam Konferansına katılan... Bakın dünya neden iyiye gitmiyor, o tarafından baktığımda da söyleyeyim, İslam Konferansına katılan Müslüman ülkeler toplamda, Orta Doğu'da özellikle 15 trilyon dolara hâkimler yani dünyanın 50 trilyon dolarının içerisindeki 15 trilyon dolara hâkimler. Bugün sorun, herkese soruyorum burada, Filistin'in gayrisafi millî hasılası kaçtır? Cevap versinler, kabul ediyorum. Çok basit bir şeyden bahsediyorum, eğitim durumu nedir, o nedir, bu nedir, soralım birbirine. Bir tarafında Hizbullah, öbür tarafında Hamas, öbür tarafında El Fetih, öbür tarafında... Bunlar, bir sürü adamlar ne düşünüyorlar? Bakın, buradaki esas sorun şu: Arabistan'daki millî gelir...

BAŞKAN – Sorunuzun cevabını da verin de bari öğrenelim yani.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Evet, neden ben söyleyeyim size, esas iktidar savaşı, ego savaşı orada, iktidar savaşı var ya. Esas o insanların yaşaması için, iyi yaşaması için bir savaşları yok. Yoksa ortak bir noktaları o zaten. Filistin halkı, mesela Suudi Arabistan halkından daha köklü bir kültüre sahip bir halktır, özgürlüklerine çok düşkünler. Çünkü neden? O halkın normalde isteği ne? İyi yaşamak ama kim bunu tahsis ediyor? Niye 50 milyar dolardan bir kuruş para fazla vermiyorlar Filistin'e? Neden vermiyorlar? Neden Filistin'de, Türkiye belki bu konuda adımlar attı, on yıl önce de attı, on iki yıl önce de attı, serbest bölgeler oluşturulmak üzere orada Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden, biz de gittik yani bir sürü şeyler oldu. Neden yürümedi bunlar? Darbe vurdular çünkü hepsi. Çünkü uluslararası sermayenin bunu istediği yok, oradaki Arap camiası da buna destek vermedi. Vermediler tabii yani verseler bugün Filistin bu durumda mı olur? Filistin'deki bir vatandaşın, oradaki küçük çocukların durumlarını bir gidin görün, ilk ellerine ne alıyor biliyor musunuz, tahtadan yapılmış bir silah alıyor eline yani bugün o çocuk eline kalem almıyor ilk başladığında. Nasıl yaşayacak hayatını iyi bir şekilde?

Sosyal medya tarafında da ben şunu söyleyeceğim size. Onu bitireyim, çok da uzatmayayım, fazla konuştum çünkü. 1970'ler televizyonun ya da renkli televizyonun diğerlerinin Türkiye'deki halkın karşısına dikildiği yıllardır yani ben kendimi öyle tanımlıyorum, 1970'ti televizyonla tanıştığımız, 60'ların sonu, 70'ler falan. Afrika'da Kuzey Afrika'ya şöyle bir bakın, Afrika'da 90'lardır yani aramızda bir yirmi yıl vardı. Bu arada da Çin'deki dediğiniz 3 tane aslında devlet televizyonu var ama binlerce uydudan izleyebilen bir elit kitle var yani uydudan izliyor onu, televizyonu. Aslında orada İnternet yok, işin işinde İnternet de yok normalde. 1990'larda Kuzey Afrika'da televizyon sayısına şöyle bir bakın, yine onlarda devlet gidiyor koyuyor "2 tane televizyondan başka televizyon seyretmeyeceksin." diyor ama ortalamada 69 tane televizyon izliyorlar o yüzden. Kim izliyor? İngilizce bilen izliyor. Peki, bunları da, doğal refleksler olarak falan insanları ayaklandırabilir misiniz? Ayaklandıramazsınız. Yapılan hikâyeler ortada. O yüzden şunu söylemek istiyorum: Konuyu uzatmayalım fazla da ama doğru, görsellik çok önemli, görsel gösterdiler, Wikileaks'te de öyle oldu, dikkat edin, Wikileaks'te ne oldu? 2006'ya kadar kimse inanmıyordu konuya, 2009'larda falan görselliği olan bir tane kriptoyayınlandı. Amerikan askerlerinin gazetecileri öldürdüğü kriptoyayınlandı, yukarıdan helikopterden. O zaman herkes inanmaya başladı. Kimse yazıların, kriptoların çözülmüş ve dünyaya yayılmış olduğuna inanmıyordu. Bugün aynı konu bunun için de geçerlidir bence. Dünya iyiye gidecekse şöyle olmak zorunda olduğunu herkes biliyor. Bu tek dil şunu gösterecek insanlara: 1900'lü yılların başında dünyada bütün üretilen mal ve hizmetlerin sadece ve sadece yüzde 8'le yüzde 10'luk civarında tüketilemiyormuş, 1955'te bu 20'lere çıkmış, 2010'da dünyada üretilen mal ve hizmetlerin yüzde 52'si tüketilemiyor. Buna rağmen 1 milyar insan açlık sınırında yaşıyor, buna rağmen savaşlar var. Evet, sorun burada, biz İnternet'e hâkim olduğumuzda o tek dilin hikâyesi barış olacaksa ve kaynakların doğal olarak dağıtılması olacaksa çok güzel şeyler doğurabilir. Tam tersinde Matrix'i doğurabilir.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Çalışkan, size de çok teşekkür ediyoruz. Kısa bir yorumunuz varsa çok kısa alalım çünkü bir yirmi dakika komisyon çalışmalarıyla ilgili bilgi vereceğim.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Ben şunu vurgulamak istiyorum: Al-Jazeera’yi ana akım medya olarak burada aslında dile getirdim. Kimilerine göre de Al-Jazeera’ye aslında tarafsız medya, ana akım medya, dışarıdaki medya da diyebilirsiniz ama bence Arap ülkeleri kendi televizyonlarında farklı seslerin duyulabileceğine gördükten sonra kendi seslerini de duyurmaya başladılar. Bence Bouazizi örneği çok basit, çok ilginç bir örnek yani kendi kuzeni onu görüntülüyor. Yanınızda kuzeniniz yanıyor düşünsenize, acaba onu görüntülemek ihtiyacı hisseder misiniz? Oradaki aslında o sembolik anlam çok daha farklı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Belki görüntüsüyle para kazanmayı düşünerek onu görüntülemiştir. Çünkü orada değildik, onun ne hissettiğini bilmiyoruz, sadece varsayımlarda bulunuyoruz.

EUROPEAN YOUTH PRESS TEMSİLCİSİ EMRE ÇALIŞKAN – Niye yaptığını bilmiyorum ama sonuçta onun etkisi çok farklı oldu. Niye oldu? Çünkü işte görsel olduğu için oldu ve işte dediğiniz gibi Wikileaks’in Arap Baharının çıkışında da çok önemli bir rolü var çünkü olay şu: Yani İnternet üzerinden ya da sosyal medya üzerinden artık insanlar bilgiye ulaşıyor. Belki bu çok az bir kesime ama artık daha kolay bilgiye ulaşıyor. Kütüphaneye gitmenize, üyelik kartınızın olmasına gerek olmuyor ve bu ulaşım, daha kolay ulaşım bazı insanlara hayata geçiyor. Tabii arkasında bunun fakirlik, yoksulluk gibi altyapılar çok fazla var, ölü şehri gibi Mısır’ın diyebilirim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, çok teşekkür ediyoruz. Çok önemli bir konuyu gerçekten bütün üyelerimizin yoğun katkısıyla da tartışmış olduk. Arzu ederseniz oturabilirsiniz, biz bir değerlendirme çalışması yapacağız kısaca.

Çok değerli üye arkadaşlarımız, hepinize teşekkür ediyorum. Bugün üç aylık çalışma süremizin son günündeyiz. Bir kısa değerlendirme yapmak istiyorum. 35 toplantı yapmışız, 60 civarında kurum temsilcisini dinledik bu 35 oturumda. 19 uzmanla çalıştık, 2 tanesi yasama uzmanı, 1 tanesi araştırma merkezinden, o da yasama uzmanı arkadaşımız, bizim Bilgi İşlemden ve İletişim biriminden uzman arkadaşlar da dâhil 19 uzmanla çalıştık. Her birisi gerçekten mükemmel katkılar sağladı. 1 değerli öğretim üyesi hocamız da Deniz Hoca’mız da bize çok ciddi katkı sağladı. Ayrıca, bir çalıştay yaptık. İki gün boyunca 55 kurum temsilcisini orada dinledik. O notlar da gerçekten şeydi, onu da hazırlıyor arkadaşlar. Raporu çıkmak üzere, onu da değerli üyelerimize takdim edeceğiz. 3 kahvaltı yaptık, kahvaltılı toplantı diyelim. Birinde 10 yaygın medya mensubu, bunun bilişim uzmanları, İnternet’le ilişkili yazarları, 20 tane sosyal medya, İnternet medyasıyla ilgili çalışan arkadaşımız. Bir kahvaltıda da 21 tane içerik sağlayıcısını dinledik. Her birisi gerçekten çok verimliydi. 15 kadar kurum ziyaret ettik. ODTÜ’deki Teknokentten tutunuz da Google’ın, Yandex’in, Microsoft’un, TTNET’in bürolarına kadar, onların her birisi ayrı bir ziyaret. Bir tek yurt dışına gitme işini başaramadık. Benim açıkçası gönlümden ya bilişimin her geçen gün bir önceki günden daha ilerlediği Hindistan’a ya İnternet bağımlılığıyla ilgili hem sayının hem çalışmanın çok fazla olduğu ve teknolojinin hayatın her noktasında her geçen gün arttığı Güney Kore veya silikon vadisi gibi İnterneti kendisinin bulması hasebiyle sahibi olduğunu düşünen Amerika gibi ülkelere gitmeyi arzu ediyorduk ama bunu başaramadım, komisyon başkanı olarak bunu

itiraf edeyim çünkü Meclisimizin çok yoğun bir araştırma komisyon trafiği var ve buna hem zaman olarak hem de başka sebeplerle bunu başaramadık. Başaramadığımız tek alan bu. Ama çok önemli çalışmalar yaptık.

Şimdi, şöyle bir kısa özet yapmak istiyorum: Uzman arkadaşlarla, bunlarla ilgili ayrıca değerli üyelerimizle de umuyorum birlikte çalışacağız, çünkü yaptığımız çalışmayı rapora yansıtabildiğimiz ölçüde bunları başardık diyebileceğiz. Rapora yansıtamazsak o zaman bunları başardığımızı en azından iddia edemeyeceğiz. “Çalıştık, gayret ettik, konuştuk, tutanaklara girdi ama biz bunu raporlaştıramadık.” gibi bir ifade önemli değil. Yani bir futbol takımı çok atak yapar ama gölü atan kazanır, onun için, bizim için golü atmak çok önemli. Bir kompozisyon çalışması yapıldı Millî Eğitim Bakanıyla onlar da değerli üyelerimize takdim edilecek. Bütün Türkiye’de kompozisyonla ilgili onları bilgisayarda vereceğiz, bilgisayarla ilgili konularda biraz zorluklar yaşasak da temin ettik. Kırk çok önemli kompozisyon var, onları da değerli üyelerimize, ben de henüz görmüş değilim, okuyamadım, onları ileteceğiz. Şöyle bir rapor taslağımız var, bunları arkadaşlarımız sizin önünüze koydular. Raporumuzda, tabii, her araştırma komisyonunun yapısı ve çalışmalarıyla ilgili genel bir bilgi var. Araştırma konusuyla ilgili temel kamu kurum görev ve yetkileriyle ilgili bir bölüm olacak. Bilişim terimleriyle ilgili, bilişim ve İnternet terimleriyle ilgili teknik bilgi olacak, kısaltmalar olacak ve raporumuz beş kısım ve her bir kısım da farklı bölümlerden oluşacak.

Birinci kısımda bilişim sektörü ve onun ekonomik boyutunu irdeliyoruz. Her bir konuyla ilgili bir uzmanımız o bölümün o sorumlusu, kısmın sorumlusu daha doğrusu ve ona destek olacak arkadaşlar var ama burada değerli üyelerimizi herhangi bölüme şey yapamadık şu bölümden sen sorumlusun falan diyemeyiz.

Değerli komisyon üyesi arkadaşlarımız, ben şu bölümde şu görüşün olmasını istiyorum, şu öneri mutlaka bu raporda olması gerekir şeklinde kanaatleri varsa, onları beraberce değerlendiririz. Mesela İlhan Yerlikaya kendiliğinden, sağ olsun 15 maddelik bir Bilişim ve İnternet Komisyonu raporuna girmesi önerilen hususlar diye çalışma yapmış, sonuç ve öneriler kısmına girmesi açısından, bunu herhâlde diğer üyelerimize dağıtacağız değil mi?

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – İsterlerse vereyim, şurada bir düzeltme yaptım. Onu söylemek istedim, Türkiye’nin hukuki ve mali boyutuna uymaları bölümünde...

BAŞKAN – Olmazsa siz onu bize mail olarak gönderirseniz, biz üyelerimize göndeririz. Bu şekilde üyelerimiz her bir bölüme katkı sağlayabilir, her bir bölümün bizzat yazılma noktasında arkadaşlarla da görüşebilir, görüşürlerse de çok mutlu oluruz gerçekten çünkü biraz önce İlhan Bey iktidar-muhalefet dedi ama ben burada bu komisyonun çalışmasının iktidar-muhalefetten öte ülkenin geleceği olduğunu düşünüyorum ve hem iktidarın hem muhalefetin ülkenin geleceğiyle ilgili çalıştığını düşünüyorum. Bur rapor hepimizin olacak ve hepimizin geleceği açısından, yani bu ülkeyi emanet edeceğimiz kendi çocuklarımız, yakınlarımız, torunlarımıza bırakacağımız en büyük eserlerden birisinin bu olacağını düşünüyorum. O yüzden çok önemsiyorum, Gökçen Hanımın da o yüzde burada olmasını özellikle arzu ettim.

Şimdi, birinci kısımda bilişim sektörü ve ekonomik boyutu, bu on bölümden oluşuyor. Bölüm 1’de, hepsini anlatmayacağım, Türkiye’de bilişim sektörünün mevcut yapısı, bölüm 2’de Türkiye’de İnternet ve teknolojik altyapısı, bunun da alt başlıkları var; İnternet bağlantı teknolojileri, burada kullanımı az olan diyalog bağlantısından tutunuz da EG 3G, 4G V-Max, wifi gibi konular olacak. Bir başka başlık da İnternet firmaları,

büyük altyapı firmaları ve İnternet servis sağlayıcıları. İnternet ekonomisi ve bunun aktörleri, İnternette göze çarpan büyük servisler arama motorları, sosyal medya siteleri, elektronik posta sağlayıcıları, e-ticaret siteleri. Bölüm 3'te bilişim sektörünün ekonomiye etkisi, milli gelir etkisi, ki bu bölümü çok önemsiyoruz gerçekten. Yani bizim ülkemize ciddi ölçüde katma değer sağlayacak bir bölüm, yenilikçi, inovasyon, istihdama etkisi, verimliliğe etkisi, büyüme modeli önerisi gibi konuları arkadaşlarımız yazıyorlar.

4'üncü bölümde bilişim sektöründe istihdam politikası, bu da çok önemli gerçekten. Ama burada istihdam dediğiniz zaman sadece istihdam değil bilişim okuryazarlığının artırılması da, toplumdaki tüm kesimlerin bilişim okur-yazarlığının artırılması, Hindistan, Güney Kore modellerinin incelenmesi, iyi uygulama örnekleri. Belki bu konuyla ilgili mesleki açıdan neler yapılması? Yani o meslek mensuplarının hem artırılması hem de verimliliğinin artırılması gibi konulara arkadaşlar değinecekler.

5'inci bölümde vergi ve mali yükümlülükler, burada haberleşme mevzuatından kaynaklanan mali yükümlükten tutunuz da imtiyaz sözleşme şeyi yapılmış yetkilendirmelere kadar birçok konuyu evrensel hizmet katkı payını, bunları arkadaşlarımız yazıyorlar, özel iletişim vergisi, katma değer vergisini.

6'ncı bölümde bilişim sektöründeki kamu ve özel sektör desteklerini yazıyorlar, dün işte ODTÜ siz gittiniz, yani orada özel sektörün katkısının az olduğunu ifade ettiniz, arkadaşlarımız da bana raporladılar. Dolayısıyla, buna benzer konuları TÜBİTAK teşviklerini yazacaklar, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının teşviklerinde bahsedecekler.

7'nci bölümü de çok önemsiyoruz: Yeni trend ve teknolojiler. Hani biz niye bize özgü elektronik bir postamız, bize özgü bir arama motorumuz yok, belki bunlarla ilgili yazılım sektörüne ilişkin birtakım öngörülerin de olduğu konuları yazacak arkadaşlarımız.

8'inci bölümde bilişim sektöründe fikri ve sınai haklar ki bunun da çok önemli olduğunu, marka, patent, faydalı model, tasarım, bu son derece önemli, fikrî mülkiyet hakları.

9'uncu bölümde birlikte çalışabilirlik ve standartlar yani kamu-kamu, kamu-özel, özel-özel, üniversite-STK-Özel sektör iş birliği ve koordinasyonu ve bilişimde standartlar e standartlara uyum şeklinde başlıklar var ve bu konuyu da gerçekten son derece önemsiyoruz.

Bu birinci kısmın son bölümü 10'uncu bölüm bilişim yönetişimi, bilgi yönetimi, bilişim projeleri yönetimi, bilişim yatırımlarının başarısızlık sebepleri, bunlar önemli, yani biz başarısız örneklerle bakarak nasıl başarılı örnekler oluşturabiliriz? Bunların da çok önemli olduğunu bilişim stratejisinde teknolojik yönetim, önceliklendirme kaynak yönetimini arkadaşlar öncelikle yazacaklar.

İkinci kısımda İnternet kullanımının bireysel ve toplumsal boyutu, komisyonumuzun biliyorsunuz "İnternetin sosyal etkileri" diye bir bölümü var o bölümü irdelleyen bir kısım bu. Burada da beş bölüm var, 1'inci bölümde Türkiye'de İnternet kullanımı, kullanıcı profili, kullanım şekilleri, İnternetin aile ve bireylere sağladığı hizmet ve kolaylıklar, e-devlet ve sayısal hizmetler, e-sağlık, e-ticaret, e-katılım, e-yaşam, e-otomasyonu, e-konferans, e-city, e-polis, yani bunlar İngilizce olarak yazılmış ama bütün bu e şeklinde başlayan uygulamalar bunları birinci bölümde arkadaşlar yazıyorlar. İkinci bölümde sosyal ve toplumsal etkileri, yani aile üzerindeki etkileri; çocuk istismarı, siber zorbalık gibi çocuklara, gençlere yönelik tehditler, yaşa uygun olmayan içerikler, oyun içerikleri, yabancılarla çevrim içi ve çevrim dışı etkileşim en fazla aileler

sıkıntı yaşatan konular aslında dil ve kültür üzerine etkileri, İnternet kafeleri ve yeni bir modelleme önerisi, on-line kumar ve bahis konusu bu bölümde.

3'üncü bölümde eğitim üzerindeki etkileri, gerçekten bu da komisyonumuzun gündemine giren ve toplumda ciddi ölçüde yansıdığı şekli yankı oluşturan konulardan birisiydi; zihinsel gelişim üzerine etkisi, ders içeriklerine etkisi, araç-gereç üzerine, sınav sistemi, yetişkin eğitimi, yaşam boyu eğitim, bilişim eğitimi gibi konular var.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Geçmeden şurada bir şey var; sayısal okuryazarlık bu çok güzel girmiş ama buraya biraz geliştirse diyorum, dijital okuryazarlık daha iyi olur, yani bilgisayar olarak nasıl kullanılır? Bir de İnternet okur-yazarlığı onu da bundan ayırın, İnternet okuryazarlığı içerikle ilgili, dijital okur yazarlığın nasıl kullanımıyla ilgili bir de medya okuryazarlığı, bu üç kavramı da burada olursa...

BAŞKAN – Tamam, medya okuryazarlığı, bilişim okuryazarlığı, dijital okuryazarlığı.

Tamam.

4'üncü bölüm belki küçücük bir satır gibi görünüyor ama çok büyük bir bölüm aslında, sağlık üzerindeki etkileri; fizyolojik etkileri, psikolojik ve psikiyatrik etkileri, İnternet bağımlılığını burada irdedeceğiz, bu, oldukça geniş olarak işleyeceğimiz konulardan birisi ve çok önemseydiğimiz konulardan da birisi.

5'inci bölüm -bu ikinci kısımdaki son bölüm- İnternetin güvenli kullanımı; elektronik ticaret ve bilgi güvenliği, tanıtım kampanyaları, etkinlikler, dünya uygulamaları, dünyada nasıl bir uygulama var, yaş grupları, sosyal aktiviteler, iş birliği koordinasyon, ihbar ve yardım hatları, bilinçlendirme merkezleri gibi konular, bunları inceleyeceğiz.

Kısım üçte ise bilgi güvenliği ve bilişim suçları, bu da gerçekten çok önemli. İki bölümden oluşuyoruz, birinci bölümde bilgi güvenliği var, temel kavramlarla başlayacağız, dünyadaki durumu inceleyeceğiz, Türkiye'deki durumu inceleyeceğiz, bugüne kadar yapılan tatbikatlar vesaire falan, Türkiye için öneriler kısmı olacak, yani nasıl bir organizasyon önermek lazım? Hukuki düzenleme önerisinde ulusal, uluslararası ve kişisel verilerin korunmasıyla ilgili konuların nasıl olması gerektiği ifade edilecek,

Üçüncü kısmın 2'nci bölümünde bilişim suçları; bilişim sistemlerine karşı işlenen suçlar...

Sizin önemseydiğiniz konu aslında İnternet bağımlılığı falan ikinci kısımdaydı, ona vurgu yaptık ama siz orayı kaçırdınız, hep vurguladığınız için söylüyorum. Ama çok önemli bir konu.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Kusura bakmayın, ben geç kaldım.

BAŞKAN – Bilişim suçları, bilişim sistemlerine karşı işlenen suçlar, suç türleri, tehditler ve trendler, yıllara göre suç oranları, ciddi istatistiki verileri inceliyor arkadaşlar onları oraya koyacağız. Yine bir alt başlık, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarda da yine suç türleri, kumar, müstehcenlik, çocuk istismarı, hakaret, tehdit, sanal anlamda hırsızlık, tehditler, trendler.

Bir başka alt başlık bilişim suçları soruşturmalarında karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri, uluslararası iş birliği, kurumlar arası iş birliği, uzman savcılık ve mahkemelerin gerekliliği buraya bilişim ihtisas mahkemelerinin kurulmasıyla ilgili konuyu mutlaka tartışacağız.

Dördüncü kısımda bilgi toplumu ve e-dönüşüm olarak belirledik. Üç bölümden oluşuyor; kamuda bilişim yatırımları, bu da aslında geniş bölüm yani alt başlıkları henüz yazılmadı ama arkadaşlarımız yazıyorlar, e-dönüşümle ilgili e-dönüşüm Türkiye projesinin amaçları, yapılan çalışmaları, temel göstergeler, başlıca e-devlet proje ve uygulamaları, uluslararası karşılaştırmalar, mesela UYAP diye çok başarılı bir uygulamamız var, onları burada inceleyeceğiz.

Üçüncü bölümde bilgi toplumu stratejisi, bunu da çok önemsiyoruz gerçekten. Bu kapsamdaki gelişmeleri, sosyal dönüşüm, bilgi iletişim teknolojilerinin iş dünyasına nüfusu, vatandaş odaklı hizmet dönüşümü, kamu yönetiminde modernizasyon, küresel rekabetçi bilgi teknolojileri sektörü, rekabetçi yaygın ve ucuz iletişim altyapı ve hizmetleri, ARGE ve yenilikçiliğin geliştirilmesi ve yeni eksenler, bilgi toplumu stratejisi anlamında yeni eksenler, burada özellikle, mutlaka, Fazilet Hanımın, Erdal Beyin, Yıldırım Beyin ve Ali Beyin çok önemli katkılarının olacağını düşünüyoruz yıllardır bu işin içinde olan bir kişi olarak.

İnternet medyası beşinci ve son kısımımız. Burada da dört bölüm var; yeni medya kavramı, biraz önce Emre Bey'in de ifade ettiği tarzda, İnternet yayıncılığı, İnternet yayıncılığının tanımı ve dünyadaki gelişimi, Türkiye'de İnternet yayıncılığının gelişimi, özellikleri bununla ilgili yasal düzenlemeler, mevzuattaki boşluk, bu konuyla ilgili yapılan bir taslak kanun çalışması var, o konuyla ilişkili konular, İnternet yayıncılığında denetim, yayıncılığın ekonomik boyutu, İnternet yayıncılığının medya yönetimi ve habere ulaşma konusunda getirdiği yenilikler. Burada da bilhassa İlhan Beyin çok katkısının olacağını düşünüyoruz.

4'üncü bölüm kamuoyunda İnternet medyası algısı sorunu; güven sorunu, haberi hızlı vermekten kaynaklanan birtakım kaygıya yol açan sonuçlar, içeriğe her an müdahale edebilme konforu, sosyal medyanın domino etkisi ki son oturumumuzda Sayın Emre Çalışkan Arap baharı örneğini çok detaylı olarak ifade etti ve sonra sonuç ve öneriler kısmıyla bitiyor.

Tabii, burada, bilişim sektörünün ekonomik boyutu ve İnternetin ekonomik etkisiyle ilgili özellikle Mehmet Muş Beyden çok ciddi katkı bekliyoruz, sosyal medyayla ilgili çalışmalarda Aykan Erdemir'den ciddi bekliyoruz, bilgi teknolojileri ve bilişimle ilgili Sayın Haydar Akar'dan bilgi bekliyoruz, bunlar zabıtlara girdiği için söylüyorum. Yine, medya uygulamalarında özellikle Gökçen Hanımdan ve İnternetin sosyal etkileriyle ilgili özellikle ilgi bekliyoruz. İnternet bağımlılığı ve İnternetin sosyal etkileriyle ilgili Sayın Doğru'dan ve Sayın Ruhsar Demirel'den özellikle katkı bekliyoruz. Bütünyle ilgili konularda bütün üyelerimizin çok ciddi katkısını hem umuyor hem de bekliyorum çünkü gerçekten bir daha Reşat Bey için vurgulayayım, bu rapor bizim gelecekte ülkemizle ilgili bir yol haritası oluşturacaksa, onunla ilgili çok önemli bir rapor. İki tane önemli bilgiyi sunayım, yani bunu duyduk ama birisi UNICEF'in yetkilisi sunum yaparken tam dokuz ülkenin içinde Rusya'nın da bulunduğu tam dokuz ülkenin bu komisyonun raporunu beklediğini ifade etti, yani böyle bir araştırma komisyonu çalışmasının sonuçlarını beklediğini ifade etti UNICEF yetkilisi. Önceki gün de Sayın Ulaştırma Bakanımız heyecanla bekliyoruz dedi böyle bir komisyon çalışmasını. Gerçekten biz her alanıyla ilgili değinmediğimiz noktası kalmadı, ama İnternet öyle bir alan ki hangi alanı, hangi kapıyı açsanız karşınıza üç tane daha kapı çıkıyor. Yani biz bu komisyonu üç ay değil üç yıl devam ettirsek bir altı yıl daha çalışacak konu birikebilir o yüzden gerçekten fevkalade önemli bir çalışma yaptık; hem uzmanlarımız hem üyelerimiz

hem basın mensuplarımız hem gelen konuklarımız, tutanak memurlarımız, buradaki bize hizmet eden arkadaşlarımız, gerçekten mükemmel, dört dörtlük bir çalışma yaptık. O çalışmanın neticesini artık biz bir rapor şeklinde yansıtacağız. Raporu Meclis kapanmadan kabataslak bitirelim, Meclis Başkanına sunalım diyoruz. Bizim teknik ve fizik olarak maalesef bir nokta sıkıntımızdan dolayı Meclisimizin Genel Sekreteriyle konuştuk, komisyonumuzun süresini bitiriyoruz ama biz yine bir araya geleceğiz, biz artık bir ekip olduk yani bilişim ekibi, bilişim sektörünün Meclisteki temsilcileri konumunda.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Komisyonun daimi hâle gelmesini de önerelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Siz önermişsiniz zaten onu da biz raporumuzda önereceğiz. Biz bunları hep tartışacağız yani bir bilişim bakanlığı kurulsun mu ki Sayın Ulaştırma Bakanımız da konuya çok soğuk bakmadı. Bir bilişim ve İnternet komisyonu kurulsun mu? Bunların hepsini tartışacağız, tartıştık ama yapılmış çok şey var ama yapılacak daha çok şey var, o yapılacak her şeyi biz bu raporumuza mutlaka bir şekilde ifade etmeliyiz, bir şekilde o meramımız net bir şekilde ortaya koymalıyız.

Biz bundan sonra yine ara ara toplanacağız o rapor için ama her bir üyemizin gerçekten, çok ilgili ve bilgili olduğunu biliyorum. Yani bu konuda en az bilgiye sahip olanlardan birisi belki benim ama hepimizin çok ilgisi var, uzmanlarımız zaten mükemmel bir şekilde çalıştılar, çalışmaya devam edecekler. Çünkü bu bizim geleceğe yansıyan en önemli çalışmalarımızdan birisi olacak diyorum, katkılar için herkese ayrı ayrı teşekkür ediyor, arkadaşların kanaati varsa onları alalım, sonra da karşıya geçelim diyorum.

Raporla ilgili bir öneriniz var mı? Kısa kısa...

Erdal Bey... Herkes konuşsun bence.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Yani, geçen süreyle ilgili bende tabii bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum, iyi niyetli bir çalışma çıkarıldı, size Sayın Başkan, sizi tanıdığımı çok memnun oldum her şeyden önemlisi, çok iyi götürdünüz bu süreci bence niyetiniz olsun. Bilgiyi isteme, bilgiyi aslında kavır etme isteğiniz beni gerçekten de çok etkiledi yani. Ben şahsım açısından söylüyorum, tabii ilk geldiğim gün de aynı şeyi söylemiştim: Bunun bir partizanlık tarafı yok benim gözümde, hiçbir zaman da olmadı. Türkiye'nin ihtiyacı olduğu konuları son on yıldır, on beş yıldır, neyse gereken yerde gereken platformlarda her zaman dile getirdik burada olduğu gibi. Bundan sonraki süreçte de yaptığımız çalışmalar, karşılığını bulması açısından söylüyorum, katkılarımız her zaman devam edecektir. Yönlendirme açısından, mutlaka, ben, bilgi teknolojileri konusunda geldiğim günden beri aynı şeyleri söyledim, bilişim ve teknolojiyi içinde var eden, barındıran bir bakanlığını ve tabii ki daimî bir komisyonun ondan önce belki de çok önemli olduğuna inanıyorum. Bir kere daimî komisyon olmazsa olmazdır benim gözümde, bir an önce tahsis edilmesi gerektiğine inanıyorum çünkü bu konuları biz üç ay götürdük ama belki de insanlar üç ay sonunda bazı şeyleri yeni yeni kavır etki bazı konuları, yani konu öyle...Çünkü bilişim kendi başına bir sektör değil hayatın bütün alanlarını etkileyen, ondan sonraki süreçte işte bugün sosyal medyayı konuşuyoruz, dünyanın etkileşim süreçlerini konuşuyoruz, çünkü insanların... Hatta İnternet tarafından şunu dile getirmek de lazım: Sosyal hareketler ekonomiyi doğuruyor sonuçta, yani ekonomiyi yönlendiriyor, onu yönlendiren de şu anda burada önümüzdeki süreçte görünen bilişim ve İnternet olacak zaten. O yüzden hepinize bende teşekkür ediyorum, size başta olmak üzere ne zaman istenirse ben elimden gelen destekleri parti konusu gözetmeksizin bir vesileyle ortaya koymaya hazırım.

Hayırlı olsun, herkese teşekkür ediyorum ben.

BAŞKAN – Efendim, konu memleket meselesi yani.

Mehmetçiğim, sen gideceksin herhâlde.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ben de komisyon da çalışmaktan büyük mutluluk duydum.

BAŞKAN – Raporu girsin yani, yani böyle rapor çalışmalarına katkıda bulunacağın, tutanaklara girsin diye.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Boyutuyla alakalı zaten ben detaylı bir çalışma sunacağım.

Tabii, ben özellikle iktisadi boyutuyla şimdi ilgilenmeye çalıştım ve çok ciddi bir sektör, çok hızlı büyüyen bir sektör. Herkesin çok kıymetli tespitleri oldu. Ben inanıyorum ki bu komisyon raporundan sonra artık Türkiye’de bilişim bundan önceki gibi olmayacaktır ümidini taşıyorum. Mutlaka atılması gereken bazı adımların gerçekleşmesi adına bizim ön ayak olmamız gerektiği kanaatindeyim. En azından bu raporun bir ön ayak olması gerektiğini düşünüyorum. Çeşitli sektörler var ama bu sektörlerin içerisinde belki stratejik olarak belirlenebilecek olan bir bilişim sektörü olabilir. Çok enteresan güzel örnekler vardı, on yıllık geçmişi olan sadece hackwair alanında olan firmaların bile milyarlarca dolar kıymete ulaşabildikleri bir dönemde, bizim de artık bu sektörden ülke olarak tamamen olmasa bile belli bir alanda uzmanlaşarak payımızı almamız gerektiğini düşünüyorum. İthalci durumdan ihraç eden bir ülke durumuna da gelebilirsek, bugün konuştuğumuz birçok ekonomik meselenin de aslında bir şekilde çözüm yolunu bulmuş olabiliriz diye düşünüyorum. Çalışmaktan büyük bir mutluluk duydum, hiç olmadığı kadar bilişim ve İnternet konusunda bilgi sahibi olduğumu ben de ifade etmek istiyorum.

Müsaadenizi isteyeceğim, bir yere yetişmem lazım Genel Kuruldan önce. Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bu raporlar belli, makul bir olgunluğa eriştikten sonra ve hacme eriştikten sonra ben hem bütün uzmanlarımıza hem bütün üyelerimize bir kahvaltı gibi bir şey vermeyi bizzat ben vermeyi düşünüyorum. Belki bir on on beş günlük bir zamana ihtiyacımız var. İnşallah, burada uzmanlarımızın hep yüzünü gördünüz, bir de bana gönderdiği notları gördünüz, onların sesini duymadınız hiç. Belki bu vesileyle sesini de bir duyarsınız, çünkü biz bir ekip olduk yani o ekibi şey yapmamız lazım, konuşmamız lazım.

Mehmetçiğim teşekkür ediyorum.

İlhan Ağabey, buyurun.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Değerli Başkanım, ben de teşekkür ediyorum şu ana kadar olan yönetiminizden, gerçekten güzel bir çalışma yaptık iktidar vekillerimiz de muhalefet vekillerimiz de tam katkı sağladı. Epeyce bu alanla ilgili, sektörle ilgili kimseleri dinledik. İnşallah güzel bir çalışma oldu. İlk zamanlar bu komisyonun daimî olması gibi bir düşüncem yoktu ama şu andaki kanaatim mutlaka daimî bir komisyon olması.

BAŞKAN – Sevdin yani bu komisyonu.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Yani sevdim değil de çok derin bir konu, sorunları olan bir alan, mutlaka koordine yapılması gereken bir alan. Bu bakımdan bir komisyonun olması gerektiği kanaatindeyim.

Taslağı inceledim, çatı olarak çok güzel kurulmuş. Çünkü bu çatı önemli, raporun yazılmasında, kitap yazılımlarında, makale yazılımlarında da önemlidir. Sadece şurada yeni medya kavramı kısmında mesela alt yapıyla

ilgili onlarda bahsettiklerimizi tekrara düşebiliriz. Yani bu çatıyı yazarken arkadaşlarımıza uyarı için söylüyorum, çünkü benzer konular var, tekrara düşmeyelim yani bir bölümde anlattığımızı beşinci, ikinci bölümde de anlatma durumumuz olabilir.

BAŞKAN – Efendim, tekrar varsa editörün kusurudur, yani editörlerden baş editör ben olacağıma göre...

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Bakarız. Bir de ilgili bölümleri, teknik konuları ben bilmiyorum, ilgili bölümleri o komisyon üyelerine de yazma aşamasında vererseniz, onlar da belki düzeltmeler yapabilir. Çok güzel oldu diye düşünüyorum.

Bir başka husus da ben Girişim ve İnternet Komisyonu raporuna girmesi için birtakım başlıklar önerdim on beş maddelik...

BAŞKAN – Onu toparlayın, bir iki tane de yazım hatası var, onları düzeltin, bence...

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Yazım hatasını düzeltmişim ama akşam...

BAŞKAN – Var, var.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Bir de sizin o son Yandex’e falan söylediğiniz bizim mali mevzuatla uyum sağlayınca, bunları yazmıştık, onları da eklememişler onları düzeltelim ve bu bağlamda inşallah şikâyet hattının yanına yardım hattı gibi ve İnternet suçlarıyla ilgili, İnternet medyasının kişisel hayatla ilgili birtakım sorunları var, onlarla ilgili düzenlemelerin yapılması lazım. Bir de İnternet geliştirme kurulunun daha RTÜK gibi BDDK gibi bir kurul hâline getirilmesi önerim var benim çünkü bu alan yayıncılıktan daha önemli bir alan yani RTÜK’ten, BDDK’dan, Rekabet Kurumundan da çok önemli bir alan hâline geliyor, hızlı gelişen bir alan. Onun dışında birtakım önerilerimiz var, onları da ben yazılı olarak ileteceğim.

BAŞKAN –Gökçen Hanım...

GÖKÇEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ben şöyle söyleyeyim: Birlikte inceledik, Sayın Vekilimin sözlerine katılıyorum, çatı olarak çok doğru bir çatı, omurga çok güzel kurulmuş, inşallah içerik de aynı şekilde olacak. Siz biraz önce ifade ettiniz, 35 toplantı yapmışız 60 temsilci, kurum dinlemişiz, gerçekten bunlar inanılmaz rakamlar. Ben başlangıçta bu kadar yoğun ve sıkıştırılmış olacağını düşünmemiştim. Neredeyse, bildiğimiz, aklımızın erdiği katkı koyanların da söylediği herkesi diledik, her şeyi tartıştık burada. Çok demokratik bir ortam olduğunu düşünüyorum diğer siyasi partilerdeki arkadaşlarımızda çok katkı koydu, bizler de katkı koymaya çalıştık. Vekilime de katılıyorum aslında süreli hâle getirilebilir mi onu bir çalışmak lazım. Türkiye’nin geleceğiyle ilgili olumlu, güzel bir rapor olur ve biz de buna katkı koyan milletvekilleri olarak mutlu oluruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

Reşat Bey, buyurun.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bence de çok güzel bir çalışma oldu diye düşünüyorum. Sizinle ikinci kez bir araştırma komisyonunda beraber olduk zaten birinci komisyonun çalışmalarında da takdire şayan bir çalışma oluşmuştu. Hakikaten o zamandan beri de çalışmalarınızı da bildiğim için...

BAŞKAN – Beni araştırma komisyonu uzmanı ilan edecekler.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Şu an itibarıyla bence ilan edebilirsiniz bizler de şahitleriniz, arkadaşınız olarak, bir milletvekili olarak.

Hayır, yani şimdi şöyle ki siz yakinen de takip ediyorsunuz, sadece burada komisyon bitmiyor. Geçen dönemdeki madde bağımlılığıyla ilgili olan komisyonun hâlâ şu an devam ettiğini ben biliyorum ve siz yakın takip ediyorsunuz. Bunun da böyle olacağını düşünüyorum. Tabii, herkes elinden gelen katkıyı vermiştir. Biz de aynı katkıyı vermeye devam edeceğiz. Yazılım aşamasında da üzerimize düşen her türlü görevde varız.

Bilişim bakanlığı kurulmalıdır, ben de aynı şekilde ona da katılıyorum. Daimî komisyon oluşturulması noktasında da çalışma yapılması lazım. Ona da aynı şekilde katılıyorum. Ancak şurası gerçektir ki biliyorsunuz araştırma komisyonları çalışmalarının bitiminin son bölümünde öneriler bölümüne geçiyor. Önerilerin de takip edilmesi gerekiyor. Yani kanunların çıkartılması konusunda diğer konuların takip edilmesi... Yoksa yapmış olduğumuz araştırma komisyonu raporlarının hepsi raflarda kalır, geçmişte de bir sürü bu şekilde çalışmalar vardır. Ama inancım odur ki çok da ilgili bir görüntü oldu, dolayısıyla da bu araştırma komisyonunun öneriler kısmının çok yakın bir zamanda Meclise ineceğine ve kanunlar şeklinde halkın kullanımına sunulacağını da düşünüyorum. Bu yönüyle bakmamız gerekmektedir, işin doğrusu da burasıdır. Çünkü önümüzdeki dönemlerde İnternetin artık girmediği bir yer de kalmamıştır, ev de kalmamıştır, insan da kalmamıştır. Her yerde vardır, dolayısıyla, güvenli İnternet kullanımı, yine aynı her zaman söylemiş olduğumuz ve bağımlılık konusunda da bu komisyonun ulaşılmış olduğu sonuçların mutlaka uygulanması gerekir diye düşünüyorum.

Tekrar bu güzel toplantılara katılan değerli uzman arkadaşlarımıza, çalışmalar yapan arkadaşlarımıza, tüm katılımcılara ve çok değerli iktidarıyla muhalefetiyle tüm milletvekili arkadaşlara şahsınızda teşekkür ediyorum ve başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

Fazilet Hanım...

FAZİLET DAĞCI ÇİĞLİK (Erzurum) – Ben de Başkanım, öncelikle, sizi tebrik ediyorum. Arkamızdaki bütün uzmanlarla beraber hepimizi çok güzel bir şekilde çalıştırdınız, topladınız ve bu da ayrı bir çaba, ayrı bir çaba sarf ettiniz, ayrı bir efor hak ediyor. Ama ben elimizdeki raporun geleceğe çok güzel ışık tutacağına inanıyorum. Bir de tabii biz artık körü körüne tüketimden artık bilinçli bir topluma geçmede bunun ışık olacağını düşünüyorum çünkü biz neyi elimize alıyorsak her şeyi böyle bilinçsiz bir şekilde tükettik. İnşallah, biraz önce bakanımızın da dediği gibi bir bakanlığın kurulması, komisyonun kurulması şart, ben de aynı fikirdeyim, hani burada tekrar dile getirilmesi açısından söylüyorum, yoksa şeyin tekrarından değil de. Bu rapora bizler de neresinde yardımımız olacaksa katkı sunmaya hazırız.

Teşekkür ediyorum, sağ olun her şey için.

BAŞKAN – Estağfurullah.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Konuyla ilgili birkaç şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Sayın Bakanımızın ve arkadaşımızın söylediği bilişim bakanlığı biraz şey, bilişim ve enformasyon bakanlığı, Avrupa’da veya dünyadaki şeyleri veya iletişim bakanlığı gibi olabilir, öbür türlü sadece bilişimi içine alacak.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Bilişim ve teknoloji gibi...

İLHAN YERLİKAYA (Konya) – Hayır bilişim ve teknoloji de olsa o zaman iletişimi almıyor, ya enformasyonu eklemek lazım veya iletişim bakanlığı gibi filan... Bilişim olunca sadece teknolojiyi alıyor içine, dünyadaki örnekleri de böyle.

BAŞKAN – Şimdi, tek bir cümle söyleyeyim, ondan sonra oturum kapatalım. Sayın Doğru’yla biz ikinci kez çalışıyoruz, ben dört araştırma komisyonunda çalıştım: Sağlıkta şiddetle ilgili, sağlıkta şiddetin azaltılmasıyla ilgili komisyonda da çalışacağım, inşallah nasip olursa, beş komisyon olacak. Şöyle bir şey var: Araştırma komisyonları çok yoğun çalışıyor ama bunları yankısı az oluyor, değil mi genel olarak? Ben şöyle bir şeye karar verdim ve bunu yazmaya da başladım: Araştırma komisyonlarının nasıl daha işlevsel hâle gelebileceğiyle ilgili bir ayrıca bir doküman yazıyorum. Yazdığım doküman makale olacak kadar kısa mı olacak? Kitap yazacak kadar uzun mu olacak? Onu bilmiyorum, şu anda yazmaya başladım. Ama mutlaka burada ortaya konulan sonuç ve öneriler kısmının bir yerlerde yankı bulmasını sağlamak lazım. Bu da bizim görevimiz. O yüzden bununla ilgili de çalışıyoruz. Bu konuda da önerileriniz varsa, onları da almak isterim.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sayın Başkanım, ben, o madde bağımlılığı komisyonunun sonuç bölümleriyle ilgili kendim rapor çıktıktan sonra bir arkadaş grubuyla beraber kanun teklifi hazırladım, hatırlarsanız, bu kanun tekliflerimi basın toplantısıyla hem kamu oyuna duyurdum hem de Meclise sundum. Gerçi muhalefet olduğumuz için kanunlaştıramadık ama 37’nci maddeye göre konuştum, hatta kanun teklifimin bir tanesi de yine bundan iki ay önce konuştum orada yine reddettiniz, onu da söyleyeyim, bu konuda şikâyetim vardır. Hâlbuki bu reddetmek doğru bir şey değil en azından...

BAŞKAN – Bu tür önerileri Reşat Bey, kanaatlerinizi...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bunu şunun için söylüyorum: Şimdi, bunda da yapacağız ya en azından arkadaşlarımızın hepsi kanun teklifini hazırlasınlar ve komisyona sunsunlar.

BAŞKAN – İşte o yardım hattıyla ilgili inşallah hazırlıyoruz.

Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun arkadaşlar.

Kapanma Saati: 14.04